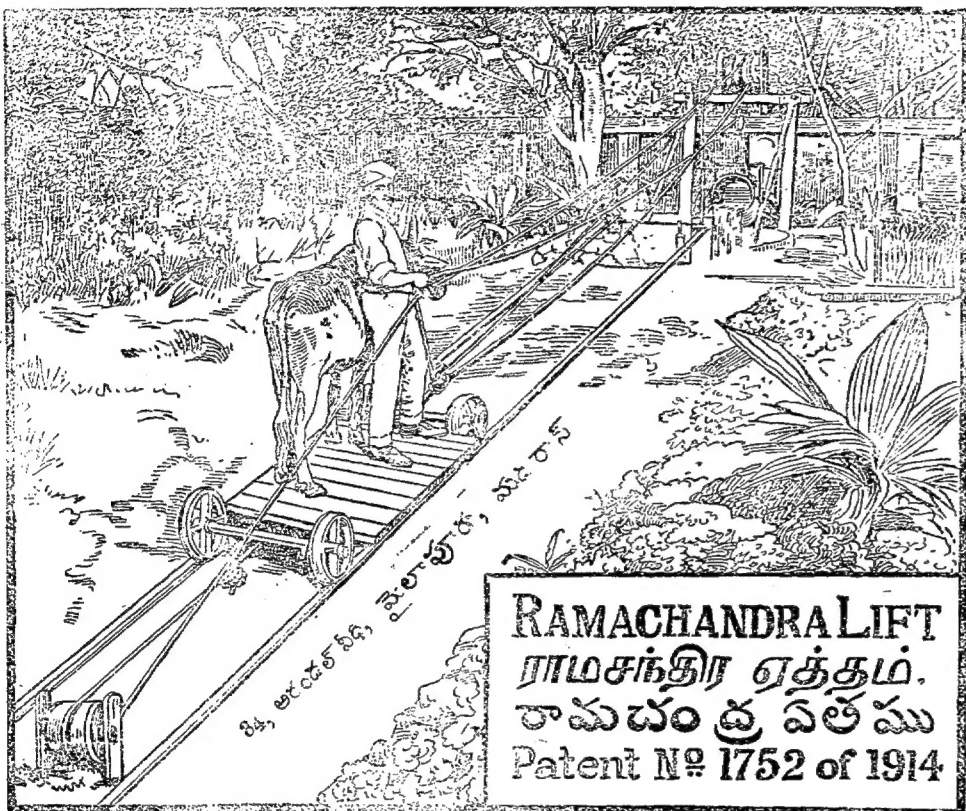

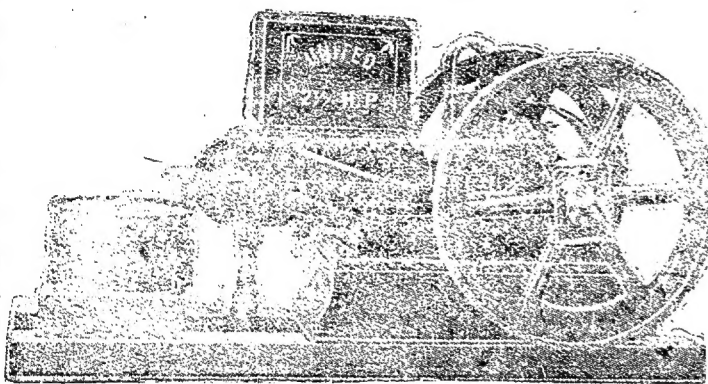
ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3 } చెన్నపట్టణము 1916 నంబర్ మే నెల 5 వ తేది శుక్రవారము } NO 29
 సంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర వై శా ఖ మా న శు ధ త్మ ణి య 3. } సంచిక ౨౯

RAMACHANDRA LIFT
 రామచంద్ర లిఫ్ట్.
 రామచంద్ర పేట
 Patent No 1752 of 1914

యునైటెడ్ వెటర్నల్ యింజనీరులు, పంపులు

ఇదికర కెన్నడును మనము కనియు
 వినియు యెరుగఁజూడఁజేయు సాధారణ
 ముగా నీరుతోడుకొనుటకు ఉపయోగింప
 బడుచున్న యేకములు మోటారు
 లన్నిటికంటెను ముఖ్యముగా నుచేయు
 బహువిధము అతిస్వల్పధరలకు దొరకు
 వదియు అయిన యీవిన్న యింజనీరులు,
 పంపులు క్యవసాయదార్లకు, ఇదితర చిన్న
 మివనలను స్వల్ప ధరముగా స్థాపించి
 లాభములను పొంద గోరువారికి వార్త
 పొలిటి భాగ్యవేదకలకై గమనముంచి.

ఇదిచిన్న పీడయంత్రములను, నూనెయంత్రములను, పరిశ్రమంత్రములను, ధాన్యపు యంత్రములను, సోదా
 పాటరు మెషీనులను, అచ్చయంత్రములను నమోదముచేసి అతి యుపయోగకరములైనవి.
 ఇది కిరీటకాయలుయిన అతితృప్తికరముగా పునఃముద్దువు. యెటువంటివాని చేతనయినను నడుచుటకును,
 వలయువారలు ఈత్రొంది చిగువామాగల సోల్ ఏజెంట్లును వ్యాపి యావత్తు సంగతులను తెలిసికొనగలరు.
డి. యల్ శాస్త్రి అండ్ కో, 20, సి. సెకండు లైను బిచ్, మదరాసు.
 వ్యాపి: బెజవాడ.

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.) **AMRUTANJAN** (REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT
 ANNAS
 EIGHT ONLY.
 of
 All dealers in
 Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

విద్యార్థి సౌకర్యములు

కొన్ని దినముల వరకు జూరమే

విద్యార్థులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కులు, ఎక్స్ నైజు బుక్కులు, స్టూడెంటు నోటు బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్, బాక్సులు, డ్రాయింగు ఇన్ స్ట్రుమెంటు బాక్సులు, ఫుట్ హాల్స్ రబ్బరుతుండ్లు మరియు అనేకవిధములైన సామానులు సరసముగా దొరకును మరియు వారలు క్రింది అడ్రెస్సుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అండ్ కో,
 కనందా ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలిసలభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి గ్రామములలోని అన్ని లేఖములలో జరిగిన సంగతు లింక ప్రాచీనమును. చందానకట్ట అనుసంచికలకు రూ. 2-0-0 అంచెమాలి వేరు. ప్రకటనము లేదు.

నిర్వహించిన సంచిక:—పి. పి. గా. హరిసర్వోత్తమరావు.

అయినచో:—ప్రపంచచరిత్రకావ్యమును,
 (7) 149, కాలిఫి, మదరాసు లోని ప్రాచీనము.

304

కాటో పాడరు

బిల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిన్నపిల్లలు మొన్నగు క్రిమిలు అట్టింటికి కలుగుటను నశింపజేయును. టికెట్ 1-3 అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

చీమలందు, ఈగలందు నశింపజేయును, వారహోయము.

240 కట్టలుగల పెట్టు 1-3 అ 12

మూల సాధన ద్వారా ములను చీమలను, ఇతర క్రిమిలను నశింపజేయును, పుస్తక పేజీలను చిమటనుచుండి కాపాడును.

సోలుడుకెట్టు:—టి. హర అండ్ కో,
 1-11, ప్రింగుప్పట్టి, బాల్మి బాక, మదరాసు.

ఆంధ్ర దేశవార్తలు

నెల్లూరు నవాబు ధర్మమండలి. — గతనెల 30 వ తేదీ యాదాద్రి నాథుని వంశ నామముల గల రావు గారు "వంశానుగము" అను గ్రంథమును నెల్లూరులోని సవాతిసభకు మండలి యం దు పద్యమివ్వరి.

లెజిషియంట్ల సభ. — లెజిషియంట్ల జడ్జిగారిని కక్షిదారులు కేసులలో బాయదా కోరికవచ్చును నూరు, నూరు ఇతరములనుండి కక్షిదారులు రావలసియున్నను నాణగు, అయిదో నెలకుంటే వాయదా యచ్చుటలేదు. ఇందులన కక్షిదారులు మాన్యుచున్నవని పడుచున్నారని ఒకరు మాజీర న్యాయుడున్నాడు.

విద్యా పరివాయిని నిలుపు ప్రక భాండాగారము. — గుంటూరు జిల్లా నం. 10 బాగ్గముడిలోని సర్వజన విద్యా పరి వాయిని నిలుపు ప్రక భాండాగారమును మే 1 వ తేదీ దుగ్గిరాల పురపాలకవ్యూహ పండితులుగల తాండ్ర సరిసివా క్షాస్త్రిగారి యాధిపత్యముక్రింద నొక సభ జరిగింది. ఆధ్యక్షు లు గాగ్రహ్యగ్రాంధికభావయొక్క పారితవ్యమును గురించి యుచున్నవని.

అలమూరు సభ. — గతనెల 29 వ తేదీ సాయంకాల మైదుగంటలకు గోదావరి జిల్లాలోని అలమూరు పార్లమెంటు ఇంక కంప్లీటు సెకండరీ స్కూలు భవనమున రాజాజీయ భావా శేకట్రాసుస్వామి పంతులు జమీన్ దారుగారి సోదరులు రాజా శేకట్రాసుస్వామి పంతులు జమీన్ దారుగారి యాధి పత్యముక్రింద నొక సభ జరిగింది. పెడకల్వ పి.పల్వ అలమూరు చింతలూరు మొదలగు గ్రామములు సభకువచ్చిరి. కీర్తి కేసు లయిన గజబల్లి సరిసివా రావుపంతులుగారి మరణమున సభ్యు లందఱు విచారించి వారిచివారమున ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రా వారి కుటుంబమునకు తెలియజేయుచున్నాడు.

రాదంకి యజ్ఞవల్క్యము. — రాదంకి యజ్ఞవల్క్యమునకు తృతీయ వార్షికోత్సవము గతనెల 30 వ తేదీ ఆదివారమునాడు పుయ్యూరు కడలిజిల్లాలోని రాదంకి చక్రపాణిరావుపంతులు బి. పి. గారి ఆగ్రహాధిపత్యముక్రింద జయప్రదముగ జరి గింది. రాదంకి మంటాడ గురుబాద్ గ్రామములనుండియు చుట్టు పట్ల గ్రామములనుండియు సుమారు 200 మంది సభ్యులు విచ్చే సిరి. ఆగ్రహాధిపతి పార్థసారథివర్యులమైన తరువాత దైం పార్థసారథి జరిగింది. పాతకాలా రిపోర్టును ప్రభుత్వము యోపా ధ్యాయుడగు చిలకూరి నుబ్బారావుగారు చదివరి. భాండా గారములు దానివ్యాప్తిని గురించి అయ్యగారి పట్టాభిరామయ్య గారు పద్యమిచ్చిరి. పిమ్మట శ్రీయాశ్చరికృ నాటకమును కొందఱు విద్యార్థులు ప్రదర్శించిరి. శివాజీచక్రవర్తి జీవితము ను గురించి గురజాడ భాస్కరరావు ఉపద్యమిచ్చిరి.

ఆంధ్రుల విజయము. — ఆంధ్రుల పీ కేశవపిల్లగారు ను, గుడివాడ డిస్ట్రిక్టుకోర్టు ముఖ్య పి. నారాయణరావు వా యదుగారు, నెల్లూరులో గొప్ప భూస్వాములును శాసనస భలో సభ్యులైన ప్రముఖులను కలసికొని ఆదివారా యుద్ధముగారును ముఖ్య పారముదినముల క్రిందట ఆంగలూ రు గ్రామమున విచ్చేసి బాలసరస్వతి భాండాగారమును, బాలికా పాతకాలకు, మేరీ ప్రస్తుతభాండాగారమును విడిచి చరమానందధర్మమైరి. తరువాత వారిలో ఆదివారమున రెడ్డిగారు గ్రామముయొక్క విద్యాభివృద్ధికాకర్మకండి బాలస రస్వతి భాండాగారమునకు గ్రంథసంపాదనకు రు. 200-0-0 ల ను బాలికల భాండాగారమునకు రు. 100-0-0 లను ఇచ్చి సాం తధికములేక శ్రమిగడుచున్న భాండాగారమునకు ముందు వి శేషము నాహాయ్యము చేయుచును వెలువచ్చిరి.

మదనపల్లి తాలూకాలోని సభ్యత్వము. — గిరిరావుగారి యత్నము. — మదనపల్లినుండి ఆర్ గిరిరావు బి. పి. గారు తన ఫిర్యావోటర్ కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మదనపల్లి ఫిర్యావో నును, వోటర్ లు ఎన్నుకోరిన తాలూకాలోని మొదలయి పని భారమునుండి సుదరు ఫిర్యావోటర్లను సేసి ఆ మొదలయి పని బొందుటకై ప్రయత్నించుచున్నాడు. వోట్లు 22 లేదా మదనపల్లిలో తీసికొనును. — నేను ఇదివరకే జరిగినందులకు తన తాలూకాలోని మొదలయి పని వైస్ ప్రెసిడెంటుగానుండి మన గత డివిజన్ మేజురై చేయించి మిరెగియే యున్నాడు. ఈ వార్త నెల

నుండి నేను హెడ్ మాస్టర్ పనిని వదలుకొని జేతనేనకై నాకర్ కి కొలది పాటుపడుటకు ఉద్దేశించియున్నాను. మిరునాటు వోటు నిచ్చినయెడల మియాభిప్రాయము లనుకరించి, ఫిర్యా వేలు కొరకై శ్రద్ధతో పాటుపడుటకు యత్నించుచున్నాను. కాబట్టి మీకు దయచేసి 22 తేదీ సోమవారం ఉదయం యిచ్చటికి వచ్చి మియాభిప్రాయము వాడుచున్న వన్న గౌరవించు రని ప్రార్థించుచున్నాను.

మూలపేట సరస్వతీసమాజము. — నెల్లూరులోని ప్రెసమాజముయొక్క చతుర్థ వార్షికోత్స వము వెంకటగిరి మహారాజా గారి హోస్టాల్ లో గతనెల 30 తేదీ ఆదివారమునాడు గ్రామ ప్రభు 6 గంటలకు జరిగింది. ట్రెజరీ డిప్టీ కలెక్టరు పంపాద్రి రంగారావుగారు ఆగ్రహాధిప త్యము వహించిరి. దైం ప్రార్థనాసంతకము కార్యదర్శి గతసం వత్సరపు రిపోర్టును జరిపిరి. పిమ్మట ఆంధ్రమాతృప్రసాదా లోని కొన్ని సంగతులగు పద్యములును, సామాజికలలో నొక్కరిచే రచించబడిన తేజాస్వినందనమును గురించిన పద్యములును చదువబడినవి. పిమ్మట మైదవోలు చెంగయ్యగం తులుగారు నిమ్మబాతుద్ధరణమును గురించి చక్కగ నుపద్య మించిరి. ఈ సమాజమున కిటువంతుగానందు యేవాదిరాత్రి పాతకాల బాలబాలికలకు, సమాజాధ్యక్షులగు అన్నదేవుల గోవిందరెడ్డిగారి పంపాద్రి రంగారావుగారు, పోలీసు డిప్టీ కలెక్టరు నూరింపెంటె-ట్ రావుగారు మొదలగు వారందరితో సొనగబడిన కల్యాణము నెట్టి మేలుగోని బాలలరలక నేయ బడిన పంచమును, జిల్లా కలెక్టరు బి.ఎ. బహదర్ రావుచంద్ర రావుగారి సత్కరిత క్రింది కృష్ణమంబాగాకల సొనగబడి నది. ఆగ్రహాధిపతి గారి యంత్యోపకారసాసంతకము ఏవాది బాలురు బాలికలగుటకు పాడిరి. ఇంతటితో సభ జయప్రద ముగా ముగిసెను.

మదరాసు అందు సదరన్ మహారాష్ట్ర రైల్వే కంపెని (లిమిటెడు) నోటీసు

గుత్తి (Gooty) డిస్ట్రిక్టు లైనులో ముద్దనూరు జూటూరు (రెండు ఊళ్ల కొసమా) నడుమనుండు 6 వ సెక్షను కొరకు రివిన్యూ మెయిన్ టెనెన్స్ సెక్షన్

కమ్యూటేషన్ల వెదచల్లునది సునాసన ద్రవ్య రాజము

ఆల్ తమాలు స్పింట్ కలిపిడి కాదు. ముగంధపుష్పముల రసము. నాణగుదిండుత్రువా చేతిగుడ్డలై తీసికొనినవో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేని తొనిలయును వంతుకత నానందము కలిగించగలదు.

వెల చిన్న సీసా 1-కి	...	0-8-0
" మధ్యరకం "	...	0-12-0
" పెద్ద సీసా "	...	2-0-0
ముగంధ కార్డు "	...	0-1-0

వి. పి. చార్జ్ ప్రత్యేకము.
సోలుపజంట్లు:—ఆంగ్ల ఇండియన్ డ్రగ్స్ లిడ్స్ కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 15 జానూమనీదు, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజంట్లు:— మొహతా పురుషోత్తంమూర్తి,
నెం 29, నె. నాగార్ జోడ్, పూలంగడితూరు, ఆ. పా.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అతిశుభ్రపు రక్తములను జరించువాడ్యములకు కీటుమునంటి మందు. తుడుపులను, మచ్చలను, గండములను పుండ్లను, పాతనోవ్యలను అన్ని విధములను గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

ననావిధ సాగ్యశిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము. సహజమైన మధ్యరక్తమును అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్మికసంబంధముల నొత్తులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాలోగ్రహము గలగ జేయును. 16 శోభావర మందుటకు 4 బెస్సుల బుడ్డలలో అమ్ముచును.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్, గజర. వనసవాడి నం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

ప్రజా శీలము భాషాశీలములవలన వ్యక్తమగుచున్నది.
ప్రజాశీలము విలాసము తత్త్వము భాషాశీలము వ్యక్తము.
ప్రజా భాషాశీలములు భాష ప్రజాశీలమునకు ప్రతిబింబ

హిందూ డేజీనుండి పురాతన వస్తువరిశోధన కాఫిల్
నింకను యూరోపియన్ సుసంస్కృత వండితుల కవకాశముండె
డిది. హిందూ డేజీ వర్ణితులైన వారి పురాణాభిలా
కూడ యూరోపియనుల సుఖ్యుల కృషి కృషి ముఖా
కర్మించెడి కథల వలంబించినట్లు కవిపించుచున్నది.
అట్టివర్ణనలను ఆకాఫిల్కూడ పనిపాడెను బాత్తునని, పురా
తనవస్తువరిశోధనమునందు దిశకాలానుభవముగల యొక వండి
తుడు నాకు నప్పడెప్పి యున్నాడు. ఎంతవలననగా,
పురాణవస్తువరిశోధనము యూరోపియనుల ప్రత్యేకవిద్య. అది
చారిత్రకపరిశోధనను దభివదిలిన హిందవల విశిష్టతై
తెలుపు సామ్యురంటిది. ఇంతకంటే కొందలు హిందవుల

పురాతన వస్తుకళాభివృద్ధికి సహజమైన చక్కగనిర్వహణను, వాడయూహించుకొను యాజమాన్యము క్రింద విస్తరించి యున్నది. చారిత్రాత్మక కళాభివృద్ధిని ధాన్యము మొదలగు ఆదారపంటలను ప్రాంతపురకబృందములుకాక, ఆరపురము, హిందూదేశ ప్రభుత్వమునాన పూర్వోక్త పద్ధతి నవలంబించుచు, యూరోపియన్ సంస్కృత పండితులకు హిందూదేశమునకు యరకాళములలో కట్టడపడినట్లు సంతరించుచున్నది. ధర్మమునది పూర్వోక్త భారతీయ పరిశ్రమ మెట్లు పరిచయమవుచో నాకు తెలియదు; కాని, అదియొక కళాభివృద్ధి, ప్రాంతమునకులను కల్పించుచున్నట్లుగానే యది నిరూపకము. ఇంక హిందూదేశములో చదివి కళాభివృద్ధిని చేయుట కేదో నొక యరకాళము కావలసియున్నది. బ్రిటీషు సంస్కృత విద్యార్థుల కేమి గతి? వారి కట్టి యేర్పాటుచేయుట చేయవలెదల, కావచ్చునను అది హిందూదేశమునకే వ్యవహారము.

దీని కొకటి యుపాయాంతరము. కలకు, సంస్కృత విద్య వ్యాప్తియందున్న స్థలములలో, విశేషించి వారిదేశాల్లో, యూరోపియన్ల నిమిత్తము కేవలము యూరోపియన్ పద్ధతుల ప్రకారము ఒక బ్రిటీషు పూర్వోక్త పాఠశాల (బ్రిటీషీ స్కూల్ ఆఫ్ ఓరియంటల్ స్టడీస్)ను స్థాపించవలయును. ఇకలైన హిందూదేశ పాశ్చాత్యయుక్తుల పురాతన వాగ్దాన బాధ్యతలను సంబంధించి విద్య విస్తృతి చేయుటకు బాధ్యతగల వనము ఇట్టి పాఠశాల నొకదానిని స్థాపించుట ప్రాప్తమేనని, అది యాదేశమున కవమానకరము. ఈ యేర్పాటును గురించి యాలోచించుట కిదియే సమయమని తలంచుచున్నాను. యుద్ధానంతరము దీనికే దృఢపరిపాదము చేయుట కష్టముకాదు. మనలో ననేకుల జీవితములు సంతకమును హిందూదేశమునకు సన్నిహిత సంబంధము కలిగియున్నది. ఈయేర్పాటు కొనసాగునెదల, మన పురాతన విశ్వవిద్యాలయములనుండి విరాళములతో విద్యార్థి శేతముల నోయి సంగి మునజల నక్కడికి కంకరచుక్క. హిందూదేశమునది పురాతనమున పురోధానమున సర్వాధికారియైన సర్వామూలమునకు పరిపాదము తీరలేదన్నది, ఈవిషయమున విరళాలనుభవసిద్ధమైన తమసాహాయ్యము నొసంగదలచి నమ్రుచున్నాను.

కూచ్ బేహారు దొంగతనము కేసు.

కూచ్ బేహారు, మే 4 — ప్రాసిక్యూటరు తరపున జి. ఎన్. రాయ్ గారు వాదించిరి. ఈ దొంగతనము విచిత్రముగా జరిగినది. రాజప్రాసాదము చాల గొప్పది. దాని చుట్టును కావలివారు రెయింజువులు కాచుచున్నారు. మహారాజగారి కలవెట్టెయను, బొక్కపత్రవెట్టెయను వారి వద్దకట్టింటి క్రక్కగదిలోనున్నవి. గత మే నెల 8 క తేది నాడు రాజప్రాసాదమున నామకరణమునాన తనను. ఆనాడు మహారాజగారు పగటిపూట ఆధరణముల నన్నిటిని భరించి తరువాత వాని బొక్కపత్ర వెట్టెలొప్పెట్టెను. మహారాజభూమిపాదముగారు తనవడికాంతు సోనోహాలో నిందుచేయుచుండగా ఆక్కడికి వెళ్ళియుండిరి. రాత్రిపదిగంటలకు వారు తిరిగి యింటికి రాతేను. అంతఃకలము మహారాజగారు మహారాజు గారి కొడుకు చేయించిరి. వారు వచ్చిన వెనుక యిద్దఱును కొంత కేపు గ్రంథాలలోనను చేయుచు కాలము గడిపి తరువాత కేసుగృహమున కిరిగిరి. అప్పుడు రాజప్రాసాదమునది దీక్షము లాన్నిచేయబడినది. రాత్రి గాధాంధకారముగా నుండెను. తెల్లవారుజామున రెండుగంటలకువలెను చంద్రాదయముకాదు. అట్టి సీధిదయమునందు ఎందఱో కొందఱు దొంగలు రాజప్రాసాదమును బిగిరించి, ప్రాసాదము నుండఱున్న బొక్కపత్రవెట్టెను పుట్టుకొని మైదానమునకు తీసికొనిపోయి దానిని కలకత్తాలో, దానిలోనికల నన్నిటిని మూటగట్టుకొని ఒట్టివెట్టెను ఒకమూల వార కేసిపోయి రాజప్రాసాదము దగ్గర చిల్లరపంటచేయువారు కాక యింకెవరో యాదొంగ తనమునకు కారణముగా నున్నారని యెంచును గొప్పతనముకల వారదొంగతనముచేయించిరి సాక్ష్యములను తెలి నిమిత్తము. మహారాజగారి వద్దకట్టింటి దగ్గఱున్న కలవెట్టెను దొంగిలింపివారు ఎవరో కొంచెముగొప్పవారే యె యుచును. సాధారణమైనవనుష్యులే యుండరు. చిల్లరపంటవారందరికిని మహారాజీ మహారాజులనగా దేవతలకుటివారు. అట్టి వారి యొద్ద దొంగతనముచేయుట యెవరగా చేవలయుననుచు పూజాము దొంగతనము చేసినట్లే. మద్రాసుల ముఖ్యుడైన కుమారకనెంద్రి వారయిన సాహెబుగారు దొంగతనము

చేయించినవారిని పూర్వోక్తమున తరపు సాక్ష్యములను తెలియుచున్నది. దీనిలో వారికి క్విజేంద్రిలాతేను ముఖ్య స్నేహితుడై వనిచేసినట్లు కనబడుచున్నది. జమీన్ మొదలై వారిందఱుకు వారిలోగలసి పనిచేసిరి. కనబడని ఆధరణములను మహారాజగారు వద్దకట్టుకొనిరి. ఆ కట్టు సరిగానన్నది. ఆమె ఆధరణములన్నియు ఆమెకు వాగుగా తెలియును. ఆధరణములను ఆమెకు చాలక్రింది. తీరకగానున్నప్పుడు ఆమె స్వహస్తమునో ఆధరణములను తోమి కుభ్రము చేయుచుండును. దొంగల కొన్ని కలవెట్టె దొంగలు ఈదొంగతనమును చేసియుండును. ఆమె క్విగారియకొను గదియందు ఇంకొకవెట్టెను మఱికొన్ని బజులకల కలవెట్టెలు. వేండి దుక్కులను, విజులకలవెట్టెలను నేను విజువేయు ఒక బంగారుగిర్రులవెట్టెనును ఆవెట్టెయందుగలవు. ఆదొంగలకి వియెమి మునకెవచ్చినదికావు. దొంగల కలవెట్టె 427 కల దుకాయమునను తెలియుచున్నది. మహారాజగారికి మఱికొందఱికి కచ్చి ఆ కాళరామన్న బాబులలో ఆన కలవెట్టె రాజప్రాసాదమునకు కొంత దూరమున నున్న నూతియందు పడకేయబడినది. వ్రాయబడియున్నది. మహారాజగారు ఆ నూతి దగ్గఱునపోయి వెదికించిరి. ఒక కట్టుకుంకరముకల కట్టెను కలవెట్టెయొ దొంగిలి. ఈ దొంగతనము ద్విజేంద్రిలాతేను చేసినట్లు రాయ్ గారు రజువుచేయుచును చెప్పిరి. ద్విజేంద్రిలాతేను దానిని అమ్ముటకు బాబులారి, కలకత్తా, బాలసోరు, డైమండు మార్కెట్ మొదలగు స్థలములలో ప్రయత్నించుచుండెను. అతడు దానిని అమ్ముటకు ఎవరును దొంగతనమున మహారాజగారి వోపుదాదయిన జమాన్దీరును మాద్రయి కిచ్చివేసెను. జమాన్దీరు ఆ దొంగతనము నొక్కొక అను కన చుట్టును కొని కిచ్చెను. లోకాల్ అనునాడు గత జూలై 31 క తాపీబున దానిని సదేశాలి అనునాని కిచ్చెను. సదేశాలి అనునాడు మద్రయి యొ అమ్ముటకు తమ్ముడు. ఆ తమ్ముడు అనునాడు తాను అట్లను ముఖ్యస్థానమునకు పోవలసివచ్చినందున తనకు నెవు తీరునా కావలయునని పోలీసు నూకరింపెంబెంటుకు తలచివారనిచ్చెను. పోలీసు నూకరింపెంబెంటు అమ్ముటకు వెదికినట్లు. నెవు దొంగక పోయివచ్చిరిని అతడు ఫిలింగు 2 క వారికున అట్లను ముఖ్యస్థానమునకు పోయి దొంగమెక్కడ ఉండునని తనకు తెలియునని చెప్పెను. అతడు కలకత్తావనాడు సదేశాలియింటికి వెళ్ళెను సదేశాలియింటి లోనానికలదొంగిలకొనివచ్చెను. దొంగతనముకట్టి మదిచేయబడియెను. ద్విజేంద్రిలాతేను మహారాజగారి దొంగతనమును తెలియించెను. అతడు వజ్రమునకుట్టుకు కూచ్ బేహారున తీసికొనివచ్చి అధికారులకిచ్చెను. జమాన్దీరు మహారాజగారి దగ్గఱును ఆనొక్కొక అనునాడు దగ్గఱును తన సేరిము మును ఒప్పుకొనెను. జమాన్దీరు మొదలైనవారికి జలగుచుండిన ఉత్తర ప్రభుత్వ క్రమములగా వేరమున స్థిరమున కచ్చున వ్యాధివాది అనినది. ఆకాళరామన్న బాబులు రెండుమాద వచ్చుదగినది. ఈబాబుల ద్వారా ద్విజేంద్రిలాతేను ద్వారాతేను ద్వారాతేను పరిక్షించు అధికారి చెప్పియుండెను. దొంగ బొక్కపత్ర వెట్టెను తీసికొనిపోవుచున్నప్పుడు వారి చిటికెనవేలి గుర్తులు వెట్టెవెట్టె నిలిచింది. దొంగతనము జరిగిన మదిపానుదినములకు నూతిలోనుండి ఆ వెట్టెను వెట్టి తీయగా దానివై దొంగవాని చిటికెనవేలి మదిలో నుండినది. వేలిమదిలోను పరిక్షించు అధికారి ఈ గుర్తులను చూపిన యెడల ఆ ద్విజేంద్రిలాతేను చిటికెనవేలి గుర్తులను తిప్పక చెప్పులకు.

కేసు తిరిగి వాయిదా చేయబడినది.
పరాసువారివచ్చిరి.
అదేమే మే 4:— పెరుంటు మోరోను దాసుంటు లకడ కేవలము ఫిరంగులముద్రము మాత్రమే జలగుచున్నది. విన్నూరికి తూర్పున ఉన్న కేళువులు రైలువేలు పరాసువారి ఫిరంగులు భ్రంశముచేసినది. ఆర్మీలో జర్మనులు ఫిరంగులు వేసిన తరువాత ముట్టించిరి వారి వెనుకకు వెట్టివేయబడినది. ఈఫిరంగు పొగలను కచ్చువానియన లేచున్నది.

వెట్టిగార్లు, మే 4:— రమ్య వారిల్లు ప్రకటించుచున్నది. విద్యా, బోధన పాఠశాలలందు జర్మను లెడించి నపుడు వారికు గొట్టిరిమి. ఓరిక దక్షిణమున రమ్య వైస్యములు కొంచెము ముందు పోయిరి. కాక నమపాఠశాలలందరి కేళువులు బలవైన స్థానములను కట్టుకొంటిమి.
దేవాస్థానీ రైలు కేళువులను పడకటియముగా తరిమి వేసితిమి

ధర సరసము!
మామ్యుదింతు!!
బంగారు గిల్లుయిచ్చిన
లక్ష్మీ గెజ్టులకట్టిన బద్ధాణము
రూ. 8-0-0
ఇంతభార్యకలముగల బంగారుగిల్లు వేసిన బద్ధాణము మేము పూజాదేవతలనుండి నేతగా రెప్పించియున్నాము. ఇది చూచుటకు బంగారుముతల సొగసు 150 గజ్జలు కట్టి ఉండును. దీనిని పెద్దదిగాను చిన్నదిగాను చేసి కొనవచ్చును. దీనియొక్క పొడవును. (వాయటము) కలన ప్రయోజనములేదు. దీనిని బంగారు బద్ధాణమునకు యొక్క వ్యత్యాసములేదు. దీనికి వ్యాసంజి మారు సుందరములు. మీరు తెప్పించిమాచి యిచ్చునులేదో 1 వారము రోజులలో పంపియిడల మీవైకము నాకనుచేయగలము.
వి. ఎ. ఎస్. వాటి
సామకాదుపేట, మదరాసు.

వాతావరణస్థితి
1916 సం॥ మే నెల 5వ తేది.

చేతములు.	వేడి, ఉష్ణమును గంటలకు వాయువీధిమము అంగుళములు	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
		అధికతమము	అల్పతమము	కడచిన 24 గంటలలో	తీరిక
నీడ నెల 5 వ తేది, ఉష్ణమును గంటలకు వాయువీధిమము అంగుళములు	అధికతమము	అల్పతమము	కడచిన 24 గంటలలో	తీరిక	కడచిన 24 గంటలలో
గోపాలపురము	29.699	90.180	0 ...	0.44	0.98
కాశీకు	29.718	91.879	6 ...	0.06	1.00
కాశీనాథ	29.748	95.079	4 ...	0.18	0.75
బందరు	29.787	97.978	8 ...	0.11	0.70
కుంటూరు	...	108.277	0.02	1.18	0.72
నల్లూరు	29.754	106.679	1 ...	0	0.46
మద్రాసు	29.740	108.579	8 ...	0.02	0.65
దేవరాయ	29.786	101.581	2 ...	0.10	0.79
నాగపట్టణము	29.719	101.879	9 ...	0.08	0.79
కొలంబో	29.809	85.271	2.67	14.46	11.55
తిరువనంతపురము	29.815	90.675	2.187	8.77	5.89
కొచ్చిక్క	29.805	91.275	2.12	5.26	6.12
కొచ్చిక్క	29.811	90.574	0.01	2.98	4.56
మంగళూరు	29.818	94.179	6 ...	0.40	1.66
కొంబాయి	29.799	89.878	0 ...	0.04	0.06
మైదరావాడు	29.709	101.671	2.08	2.98	1.18
అనంతపురము	...	105.072	9.09	0.28	0.80
బళ్ళారి	29.772	108.172	5.07	0.57	1.09
కర్నూలు	29.798	...	76.6	0.11	0.24
కడప	29.788	106.980	3 ...	0.04	0.58
తెలంగాణ	29.775	95.765	61.52	2.18	1.84
కొడైకనాడు	22.751	78.158	0.171	4.65	5.16
ఉదకనందలము	22.990	72.551	2.093	2.87	8.61
కోయంబత్తూరు	29.750	97.172	0.029	0.84	2.10
కర్నూరు	29.787	106.874	0.021	0.21	1.66
శేలము	29.783	100.274	90.15	0.80	2.64
తిరువనాథలి	29.757	107.478	4 ...	0.21	2.84
పునుకొట	29.787	104.579	9 ...	1.91	1.81
మమర	29.756	108.769	9 ...	4.01	2.75
తిరువల్లి	...	...	...	1.88	1.59

అభావపుట క్రిందగలవారు కొద్దివారుభారము తగ్గి తక్కినవోట్లు వేచ్చిరి మైసూరు దత్తయ్యయ్యలలో నీ మాయ విశేషము తూర్పుతీరమున పగటిపూట చేడిమి అధికముగను వర్షపువేడి రాత్రిల్లు తిమ్మలగను కచ్చు ముట్టులు పట్టుచున్నవి తూర్పు తీరమునకప్పు వర్షము వర్షపువేడిచి కొన్నిచోట్ల వర్షము అధికముగనున్నది.
ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

విషయము ప్రకటన.	
ఆంధ్రీయ వార్తలు	2
బ్రిష్టు రాంధ్రీ భాషాభివృద్ధి సమాజము	3
వృత్తాంతములు	4
కంప్యూటర్ భాషాభివృద్ధి	5
ప్రభుత్వ వార్తలు	
వ్యవసాయ విద్య - మైసూరు సంస్థానము	6
విజ్ఞాన ఫాసిక వార్తలు	7
విద్యోగ సమాచారము	
విదేశీ ఆంధ్రీయ వార్తలు	8-9
ఆంధ్రీయ వార్తలు	10
ఇంగ్లీషు లింగ్వీస్ట్రీ వార్తలు	11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం. మే నెల 5-వ తేది

శుక్రవారము.

వ్యవసాయవిద్య - మైసూరు

సంస్థానము.

III

మైసూరు ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయవిద్యకై చేసిన యేర్పాటులను విన్నవించుము వివరించుము. వ్యవసాయదారుల బిడ్డలు తమకు సహజంబగు పరిస్థితులలో తమకు సాధ్యమగు చుత్తమ విజ్ఞానమును సంపాదించుటకు నిర్బంధపడ నుండు పరిస్థితులు వర్ణించితిమి. అయితే, విజ్ఞానమును నడచు మైసూరు సంస్థానమున, బ్రిటీషు పరిపాలనలో ఇంతదనుకను నేవిధమగు సంఘటనమును ఈరక్షముగా కాన్పించి యుండలేదు. మన ప్రజా ప్రతినిధుల పాపమేమియు లేదు. ఈ రాజధానిలో బహుకాలముగా మన క్రతినిధులు వ్యవసాయ విద్యాలయములను చేత భాషలలో బోధను నిర్వహించగల వానిని ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహించిన దని ముగింపుచునే యున్నారు. గా. కొచ్చెర్లకోట కృష్ణారావుగారు 1914-15 లోనే వ్యవసాయ విద్యాలయములకు సంబంధించిన తీర్మానమును ఫాసిక శాసన నిర్మాణసభలోనికి ప్రవేశ పెట్టిరి. అప్పుడు రెండుముఖ్య భ్యంతరములను మన ప్రభుత్వమువారు తేల్చుచు రై. ఒకటి తగిన విద్యాప్రధానము చేయగల యుపాధ్యాయులు దొరకరనుట. ఆయభ్యంతరమున కక్షము లేదనుటను మైసూరు ప్రభుత్వమువారు స్వీకృతపరిచి యున్నారు. బోధనాభ్యసన కళాశాల లోను, విద్యాలయములలోను, తక్కిన విషయములతోడగూడ వ్యవసాయశాఖను ఉపాధ్యాయులకు నేర్పినయెడల వారు తమ శిష్యులతోటి బోధించగలరు. అట్టి యుపాధ్యాయులను సిద్ధముచేయుట కెంతోకాలము పట్టదనుటయు స్పష్టము. ఒక్క సంవత్సరము ఇరువదిగురనో ముప్పదిగురనో సిద్ధము చేసినయెడల ఉపక్రమమునకు చాలియుండును. వారికి వ్యవసాయశాఖకు సంబంధించిన బోధ ఎనిమిది మాసముల పట్టు అభవా ఒక్క సంవత్సరము పట్టు నియమించిన చాలు ననుటయు మైసూరువారి నిర్ణయములచే నూచితమయి యున్నది. అయిన మనప్రభుత్వాధికారుల యుత్తమ పద్ధతులలో ఇంతస్వేచ్ఛపు ఉపక్రమములు ఆలోచనకు రాజాలవు. ఎక్కిన నేరుగు నెక్కవలయును

లేకున్న వాహనమునే నిర్వహించి కడగండ్ల బడ వలయు నను చిత్తవికారము నిరంకుశ ప్రవర్తకుల కెల్లరకును సహజమేకదా. హైందవ భూమి పోచాలనమును హైందవ ప్రజలగుటయున క్రమముగా సభివృద్ధి యగు హైందవ నిర్వాహక వర్గము యొక్క సహాయమున దిండినము విజృంభించగల హైందవ ప్రాతినిధ్యానుమోదమున కనుకూలముగ నడువగలమని నాడు 1858 మొదలు నేటి దనుకను ఉత్తమ రాజవ్యవస్థలయు ఉత్తమరాజనీతి జ్ఞులయు వాగ్రూపమున వెలువరచిన మన ప్రభుత్వము చేతజల కర్తవ్యంబునకు వ్యవసాయవిద్యా విషయమున ప్రజల నృప్తిపథంబుచుండి మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తిలకించిన భంగిని తిలకింతురు గాక యని కోరుచున్నాము. చేతభాషా మూలక వ్యవసాయ విద్యాబోధకు నడ్డము తగిలిన రెండవ కారణము ఆర్థికము. ఈ కారణము విపులముగా చర్చించబడలేదు. ప్రస్తుతము విపులముగా చర్చించుటకు విలులేదనియు గూడ జెప్పవచ్చును. కాని ముందు సహకారిగా నుండుటకైనను మైసూరు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిన మార్గమును నొక్కుట యవసరము. వ్యవసాయవిద్యాలయమునకయి ప్రత్యేకము భవనములు, ప్రత్యేక ముపాధ్యాయులు, ప్రత్యేకము ఇన్స్పెక్టరులు ఇవియన్నియు కావలయు నను దురాశ మైసూరు ప్రభుత్వమువారికిగాని ప్రజలకు గాని కలుగలేదు. అట్టి దురాశమునకు మాత్రము కలుగవలసిన యవసరములేదు. సామాన్య విద్యవిషయముననే నున పద్ధతియందు అవరదండు గలుమిక్కిలి హెచ్చుగానున్నది. విద్యాధికారుల సంఖ్య హెచ్చించుట కావవచ్చును కాని ఉపాధ్యాయుల జీతములు వృద్ధిచుండుట అంతగా కావరాదు. భవనములకు, కుర్చీలకు, బెంచీలకు బల్లలకే వ్యయము మోపుగా నున్నది గాని విద్యోచకరాములగు గ్రంథములు, పటములు, బొమ్మల లాంతరులు వీనిపై వ్యయము అభివృద్ధి యగుట చూపట్టును. అనిగా వైపుల కెక్కువ వెచ్చమగు చున్నది గాని విద్యావ్యాపనకు వ్యయము పెరుగుట లేదు. అందుచేత లెక్కలలో విద్యాశాఖకింద కర్పించున మొత్తము నూడింతలు కావచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మిక్కిలి యుదారులై గ్రాంటులు పుష్కలముగా సంవత్సర సంవత్సరమును ఇచ్చుచుపోవచ్చును. కాని విజమగు విద్యావ్యాపనము మాత్రము ఎంతో విరివికాక నిలిచియుండుట సంభవించుచున్నది. ఇట్టిపరిస్థితియే వ్యవసాయవిద్యయందు కలిగినయెడల వ్యవసాయ విద్య యని యొక్క విద్యాశాఖ నెలకొనిన నెంతో యుపయోగముండబోదు. మనప్రభుత్వము వారు మైసూరువారి నిదర్శనమునుబట్టి సామాన్య విద్యను నేర్పు ఉపాధ్యాయులకే వ్యవసాయవిద్యను కూడ నేర్పు సామర్థ్యమును కలిగించి వారు చక్కగా పాటుపడుకొరకునై వారికి సంవత్సర భృతు లిత్తాదులు కల్పించి వారి పై తనిఖీకి పెద్ద వేయి చక్రముల యంత్రమును నిర్మింపక యేవ్యవసాయ శాఖాధికారులనో నియమించి వని జరుపు నెడల నెంతో స్వల్పమొత్తముతో పరిపూరింపవచ్చును. క్రమక్రమముగా నీ పనిని పెంచుకొనుచు బోయి ముందునకు తగిన ఏర్పాటులన్ని

యును చేసికొనవచ్చును మరియొక యభ్యంతరమును గూడ మేమే ఎదురుచూచి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటనే యియ్యవలసి యున్నారము. కరణియ గ్రంథములు చేతభాషలలో కలవా యును ప్రశ్న యెచ్చుట ను నడ్డము వచ్చుచునే యుండును. ఈ ప్రశ్న మైసూరు ప్రభుత్వమువారికి మాత్రము అడ్డము రాలేదా? అయితే అవసరమున్న కదా గ్రంథములు బయలుదేరుట గిరాకి కలదను సూచన కావచ్చినయెడల ఉత్తమ వాఙ్మయమును స్పష్టింపగల గ్రంథకర్త లన్ని చేతభాషలలోను వేలకు వేల యున్నారు. అభిమాన విద్య యందు మొదటి తరగతిలో కృతార్థుడయి ప్రభుత్వోద్యోగమునకు రు 25 లకు పోయి దూరు చుండు ఎ. ఏ. కు కరణియ గ్రంథరచనచే స్వతంత్రముగా నెలకు రు 50 లు నిరంతరము వచ్చు నెడల ఆతడు కొంతకాలము కష్టపడియెనను స్వభాషను నేర్చుకొని గ్రంథరచన కేల పూనుకొనడు? ఈ గిరాకి ఏది? విద్యాలయములలో చేతభాష యందు విషయములు చదువు నభ్యాసమున్న గదాయా గిరాకి వికసించుట!

విద్యార్థుల శిక్షణ.

లండను టైమ్స్ పత్రిక కలకత్తా రాజధాని కళాశాలలో నిటీవల జరిగిన యల్లవి బురస్కరించుకొని విద్యార్థులు మధ్యను పాఠశాలల నుండి చిన్న వయస్సునకే కళాశాలలకు జేరుచున్నారని యు అచ్చట వారికి నీయబడు విస్తారతర స్వాతంత్ర్యములకు పార్శ్వముగా నుండనియు వ్రాసెడి. ఈ వ్రాయందు గొప్పబోషణ. లండను టైమ్స్ పత్రికకు ఇచ్చటి పరిస్థితులు తెలియక యున్నవని నూదించునది యెయున్నది. ఇచ్చట పదునారు సంవత్సరములు కానిది ఏ విద్యార్థియు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలో తేరుటకు అంత లేనివాడై యున్నాడు. అనగా కళాశాలలోని ప్రథమ సోపానము దాటునప్పటికి క్రతి విద్యార్థికిని యుక్త వయస్సు వచ్చి పోవుచున్నది. ఈ చేతమున విశ్వ విద్యాలయములు పట్టు పట్టి విద్యార్థులను పరీక్షలలో నెగ్గనీయక యుండుటచేత విద్యార్థులు ఒక్కొక్క పరీక్షకు వెక్కు పర్యాయములు పోయి తీరవలసి వచ్చుచున్నది. అందుగోను మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష సంగతి వర్ణించ దరమే కాదు. ఆ పరీక్షకు పదునేడు పర్యాయములు పునెనిమిది పర్యాయములు పిల్లల తండ్రులైన వారు తమ పిల్లలతోగూడ పుస్తకములు చూకబెట్టుకొని యేగుచు వచ్చియుండుట మే మెరుగుదుము. ప్రస్తుతపు స్కూలుపైసలు పద్ధతియు విద్యార్థులకు పెద్ద లొనర్చుటకు తోడ్పడునదిగానే యున్నది. ఈవిషయ మింకొక సంవత్సరము చదువవలయును మరొక సంవత్సరము చదువవలయును అను నిర్బంధము విద్యార్థుల విద్యా కాలమును పెంచి కళాశాల జేరు వయస్సుయొక్క మితిని పైకి క్రోయి చున్నది. ఈ కారణములను బట్టి మన విద్యార్థుల నేకులు కళాశాల చేరు నప్పటికి యుక్త వయస్కులు మాత్రమేకాక ఎక్కువ వయస్సు కలవారును నగుచున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితి విద్యా వ్యాపనకు ననుకూలము కాదు కావున పదునారు సంవత్సరముల మితి యుండరాదని నాడే విమర్శ నలు ప్రబలెను. మరి యేదేశమునను ఈ విధంబగు నిర్బంధము విద్యార్థులకు లేదు. ఐ. సి. ఎస్. పరీక్షకు పోవు నభ్యర్థులు 23 ఏండ్ల లోపువారుగ నుండవలె

లండను నుండి - నేను తప్పకుండా వచ్చును నభిలాష
నైనా నీకానీ కానుకలుగా ప్రసాదించెదను. ఈవిధమున 18 ఏం
దలకుండి 41 ఏండ్లవరకు ననున్న వాంఛలను నైపుణ్యమునకు
విప్లవముగా జేరవలయును నను 26వ తేదీన తుల్యమునకు
తన చేర్చిన చిల్లర విషమును నుపయోగమున చేయుచును.
అందున నచ్చివచ్చుచు నుపయోగమున చేయుచున్నది.
నా విప్లవము నానుచును నైపుణ్యమున జేరవలసియున్నది.
చిల్లర పానై న నెలలో నుండును ఇది అనునానీకయున్నది. ఈ
కానుకలను నైపుణ్యమున చేరు కాని కందటికి ఒక నెల వ్యవధి
యాయులును. 13 ఏండ్లు వచ్చినాను నీవును తా ను నీ
నానీ చేరుకును ఒక నెల వ్యవధియాయులును.

ఐరోపా మహా సంగ్రామము

దట్టినచోని స్థితిగతులు మామూలుకు వచ్చుట.

విద్రోహులు లొంగిపోవుట—వారు చెప్పిన సంగతులు.

బెల్జియము రాజనామా—పార్లమెంటులో చెప్పిన విషయములు.

జర్మనీలో పెద్ద గండ్రగోళము—సంధి యొక్క ప్రజలు మెత్తుకొనుట.

(రైతులకు ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లాండు

మునిగిపోయిన ఎగుసాకుడవ.

లండను మే 4:—చుట్టూరూపముద్రమునందు యుద్ధ ఘోషము ఎగుసాకుడవ సాయభవదక పూర్వము సర్ ధాను ముత్తిల్లవ స్వాధీనమునందుండెను. ఆప్పుడు దానిని ఇరను అని పిలువబడుచుండెను. దీనిని 1242 టన్నుల సరకు యొక్క గలదు.

కెప్టెను లిస్టిచ్చిపు

వీరు కనుకడకుండుట.

లండను మే 4:—నువ్రసిద్ధ ఛాలో ఆటకాండ్రగు కెప్టెను లిస్టిచ్చిపుగారు కనుమించుట లేదని అధికారులు తెలియ జేయుచున్నారు.

జస్టిసులు

విన్న బాంబులను జేయుట

లండను మే 5:—విన్న సాయంకాలము జస్టిసులు బాంబులు జేసినవారికి వసూలుచేసి కన్న మారకభయమును.

ఫ్రాన్సు

ఇంగ్లేయు విలేఖకుడు

కొంతకాలము వెల్లువలెను

లండను మే 5:—విల్ఫ్రెడ్ జేటర్లు వేగము కలరంగము నందలి కొంతభాగమును వీటివలె జరలుతో వెల్లువలెను చుండగా, కడుపుమీద ఫిరంగికుండు లెగిరినది. వీరు కలిగి కా విలేఖకులు. ఇంతవరకు విలేఖకు లెగిరిన దెప్పి కలులలేదు. ఇదియే మొదటిసారి.

ఇటలీ

ఇటలీ ఆస్ట్రీయారంగము

ఇటలీవారు బ్రలీయమైనసాగును పట్టుకొనుట.

రోము మే 4:—ఇటలీవారిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—మేము కొండలమీద బోరి చాచుచున్నామని కొండమీది ఒలీయ మైన కత్తులస్థానమును ఇరను సామానులతోను పట్టుకొంటిమి.

ఆస్ట్రీలియా

ఆస్ట్రీలియా సైన్యము

లండను మే 5:—మెల్బోర్న్—సేనాపతిగారు ఆస్ట్రీలియా సైన్యము చాలింకమున్నది తాము నమ్మలాల మనియు, క్రస్తుత మెంతయందీ రిక్రూట్లు కావలయునో సాధ్య మైనంతవరకు తెలుప వలయుననియు, అప్పటికి కావలసి నంతయందీ రిక్రూట్లు లభింపనియెడల అప్పుడు తగినచర్యతాను తీసికొందుమనియు ఛాండెల్ వార్ కమిటీవారు ప్రభుత్వము వారికి వ్రాసినది. యంత్రవర్తనలవారు రిక్రూట్ల సంఖ్యను గూర్చి విచారించినందు, పార్లమెంటుసభ ముఖ్య సమాజక మగునప్పుడు వారి సీక్రూటు తెల్లది చేయబడుననియు పిలుపుగా వ్రాసినారు.

జర్మనీ

జర్మనీలో పెద్ద గండ్రగోళము

ప్రజలు సంధికోరు మెత్తుకొనుట.

లండను మే 5:—ఇటలీల జర్మనీలో పెద్దగండ్రగోళము జరిగినది. ఇరవైగండ్రగోళ మిదవర కెప్పుడు జరిగియుండ లేదు. స్త్రీలు మూడు మూడుగనూడి సంధిచేయించి, సంధి చేయించిన, మెత్తుకొనిరి. బెర్లిన్, మూనిచ్, కీలు, మెమ్మిజు మొదలగు నగరములందు చాల గండ్రగోళము జరిగినది. గొప్ప సాయదారుల భార్యలు తమ భర్తలను పిల్లలను ఇంద్రురారు

య్యవలసివడం గలపెట్టిరి. దొరతనవారు మాత్రం వెళ్లు తగిలిన సంగతిని అజానెట్టుటకు యత్నించు చున్నారని, గుట్టు బయటబడుచునే యున్నది. బోన్లుదములో వనిపాటులు చేయు వారు చేయించి కొందరు ఉపయోగించుచు తక్షణమే సంధియే బోనలను పెద్దరణగుంధ్యుని చేసినది. వారిమీద బోలీసువారు దడి చాలించినది పట్టుకొనిరి.

టర్కీ

టర్కీవారి స్త్రీమరు

సముమెరైత ముందుట.

ఎథెన్స్ మే 4:—యూరొపా సమాధిముఖం బెట్టివు సముమెరైత టర్కీవారి స్త్రీమరును ముందేసినది. స్త్రీమరు భారీకాదు. బోలెడుసరకు మున్నగువానితో నిండియుండెను.

మెసపోటేమియా రంగము.

ఖుజింద్ లు సాకర్లముల నేర్పరచుట

బొంబాయి మే 4:—వట్టుల్ అనురా యందలి క్రైస్తవ తురకము, జేకొనునందగా వారికి సర్వవిధముల సాకర్ల ములను ముచ్చటకు సామూహ్య యుద్ధసహాయనిధి బొంబాయి కాభివృద్ధిలైన బొంబాయి గవర్నరుగారు ఈవిషయము నుండెను నగరమునందు వనిపాచు బోర్డుతో సంబంధించిన సర్వము హ్యూజెటుగారితో ఉత్తరప్రభుత్వత్తరములు జ యపుచున్నాడు. వీరు సాకర్లముల లక్ష్యములను వాని యే రాష్ట్ర విచారించి వానికొక సాధ్యమైనంతవరకు అన్ని విధములను ప్రయత్నింతురు.

టర్కీ నుంచుయత్నము.

లాహోరు, మే 4:—లండను, మే 2:—టెట్రాగ్రా

దు నగరమునందలి విలేఖము ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ఎం దకాలములో ట్రైగ్రాను నదియంద యేమి చేయుటకును పీలుకా దు. కనుక టుట్టడి బోయినది. కనుక ఇక తురకములు తమ సర్వసామగ్ధ్యముల కన్యకులై పురు తీర్చుదురు.

“బోస్టు” పత్రికా విలేఖకుఁ డిట్లు వ్రాయుచున్నా డు. తురకములు మహావీర్యవంతులతో కలబడుటకు ఇక రెం డు మానముల కాము పట్టును. టుట్టనుండి రెండోరు గుమా ను 150 మైళ్లలోపు ఉండును. దీనికొకరు రెండు మానములు కావలయునని సంకల్ప ముదయించుచున్నది.

పరిస్థితి

బుమైనునందు యుద్ధము.

బెల్జియమైన్యమునే దట్టించుకొనుట.

సింలా మే 4:—జనరల్ సర్ పెన్సెల్ గా రీక్రింది సమాచారమును పంపుచున్నాడు:—

ఏప్రిల్ 29 వ తేదీ: పూర్వ సెన్యుకాభియంతు ముఖ్య ముచ్చరపు అయిన బుమైనునందీ మనస్వయం ముందుకువోయి కందకము తర్జుమనుకొని సిద్ధముగావున్న కత్తులవైదుమికి వారిని తట్టించెనది. మనస్వయము అపాయమేమియులేక మర ట్తీతముగా తిరిగి బుమైనునకు వచ్చినది. ఒక బెల్జియ ఉద్యోగి చంపబడెను. ఒక ఇండియన్ సైన్యముకి గాయము తగిలినది.

బెల్జియము

బల్లరులును, ఆస్ట్రీలియాను జర్మనులును తలబడుట

లాహోరు మే 4:—లండను మే 4:—నెహాలికా

యందు జర్మనుకత్తులతో యట్లువ్రాయుచున్నది:—ఫిబ్రవరి 27వ తేదీ ఉద్యోగవేదక త్రువన బల్లరులును ఆస్ట్రీలియాను తలబడు తాము కొట్టుకొనిరి. ఒక పెద్దజర్మను సేనచారి మధ్య చేరి రెండుబాతుల వారి తలబడిన మధ్యలివి బోయను నిశాచించిరి.

“డెయిలీ కాగినిక్” నెహాలికా విలేఖకు డీ క్రింది సంగతిని తెలుపుచున్నాడు:—మొహాస్తిరువద్ద జర్మనులును బల్ల రియునును తలబడి దాము కొట్టుకొనిరి. రెండుపక్షములందు ను అనేకులు చంపబడిరి.

సింలా

గవర్నరు జనరలుగారికి వచ్చిన

యుద్ధవిషయ తుత్తికార్త.

సింలా మే 5:—కరాకునా డిల్ల తెలుపుచున్నాడు:— 80-వ తారీఖున కత్తులము మోర్టోను రంగమునందు కరాకు నాడు పట్టుకొనిన కందకములను ముఖ్య సంపాదించు నాడిరి. కాని కరాకునా వారిని వెతుకకు భారవారి విశేషవస్త్రము గలిగింది. మ్యూమిరికి ఉత్తరమునందు కరాకునాను పట్టుకొ నిన జర్మను కందకములను జర్మనులు ముఖ్య తీసికొన బ్రయ త్నించిరి కాని తట్టించుకొనుట:—

బెల్జియవారిట్లు తెలుపుచున్నాడు—కారెస్సి కెను యగా జర్మనులు ఒక గనిని క్రేల్చి. మన ముందటి కందక ములకు కొంచెుపామును కలిగినది. కనుక కత్తులవైదుమియు చేయలేదు.

రెమ్యువారిట్లు తెలుపుచున్నాడు—కరోవి సరస్సుకు నైపులిభాగమున జర్మనులు విశేష ప్రయత్నములు చేసినది. కాని వారి ప్రయత్నములు భగ్గుముకయ్యెను. రొవ్వుకొవర్ రైలు మార్గమునద్దము ఒలికా గ్రామము కత్తులము పట్టుకొనిరి కాని తట్టించుకొనుట. బాగ్దాదుముఖమై ముంబైకు వచ్చు చున్న రమ్యములు ఒక క్రేలునకు దట్టించు చేసినది.

డల్లికు నగరమునందలి కుర్రాడెని వారందఱును లొంగి పోయిరి. నగరమునందు కాలి ఫావించబడినది. ఇతరజిల్లా లాని పిరూరీవారు క్రమముగా లొంగిపోవుచున్నాడు.

యుద్ధమునల అగు వ్యయములను నూటికి 1 పాదు కడ్డితో 60 లక్షల పానులను ట్రైగ్రానా కాస్సిలువా రిచ్చుట కంగీకరించిరి.

వృత్తాంతములు

గ్వాలియరు మహారాజు:—గ్వాలియరు మహారాజు గారు యానెల 7వ తేదీని సిమ్లా నగరమునకు బోవుచున్నాడు.

మెయిలుస్థియరు:—యందు బయలుదేరవలసిన మెయిలు స్థియరు సార్వెట్టి 9 వ తేదీ వరకు ఇంగ్లాండుకు బయలుదేరుదు.

కర్నూలు క్రైతకు:—వీరికి సి. ఎం. జి. లితుదముఖ్యు డైనదని, బొంబాయిలో తెలిసి క్రైతకుకు సంతోషము కలిగినది వీరు హిందూతేక నైసికోవ్యోగవర్తములో నుండిరి. గల్లిపాలి యుద్ధములో వీరికొక ముఖ్యనైసికోవ్యోగ వర్తాధికారిగ పని చేసినది. యుద్ధమారంభమగునప్పటికి వీరు బొంబాయి యాల్లిక్ బురుగు కార్యదర్శిగనుండిరి.

కారెములజేట:—మెహారుజిల్లాలో క్రైతకుముఖ్యు క్రిందనున్న అడవులలో కారెములకులను వేటాడమాడదని నిషేధించిరి. మెహారుజిల్లాలోని మాలికుప్పి, విమాను, మారి గూడి అడవులలో మగకాని పట్టుకొనదు చంపకూడదని మహారాజావారు త్రవవు వారీచేసినది. ఈము త్రవవు వాటగు యెండ్లు అయిపోయినందున. ఇది మే 3-వ తేదీనుండి ఆయి టానికి వచ్చినది.

మధ్యప్రదేశము వద్దజరిగిన కల్లోలము:—దురాశ్రము యధే పురము రెండు స్త్రీలును వద్దకుండి ఒక ప్రయాణికుల బండిగారి 11 గంటలకు బయలుదేరుమొదలుచీకటివడినప్పుడు క్రమ మితరు లా స్త్రీలునును బోవుచున్నారు. క్రిందటి అదివారము వాడుగారి ఒకయువతి స్త్రీలతోత్యేక పెట్టె యందు పండు కొని యుండెను. ఆమెచేరి ఏదెనిమిదేండ్ల పాత్రయముగల బాబుకొకడుండెను. స్త్రీమధ్యలై పొకదినమైనను తలంకు టచే కాఫీజేక నుంకయి చిక్కుచీకటిగా నుండెను. కొంత రాలియైన పిదప నొక పుకముడా బండిలోనికిపోయి ఆస్త్రీ కోటిరి మూసి బలాత్కారముగా పట్టుకొనెను. ఆమెబయలు గలిగిన దశకుచే విడిపించుకొని కేకలుచేత పూర్తిరంభించెను. చంకుకొని యుండెన ప్రయాణికులంద రాకల్లోలమునకు లేచి ఆపెట్టె వద్దకుకొనిరి గాని ఆపుకముడవోట్టుబాసినోయెను. ఇంత అల్లకల్లోల సమయమందును స్త్రీమకు ఉద్యోగులతో నొక్కడు నవ్వోటికి పోలేదట:—“అయ్యోకబాబు పత్రిక”

రంగోను మే 4;—బర్మానుండి భాగములలో నుండు శ్రీలక్ష్మార్థద్రవ్యములను పుణ్యాని నారీమణులు యుద్ధసమయ నిధికొను 17 వల యాపానులు ప్రాగువేసి వంశాంగు జ్యోతిశా జయట్టిరి. రోచప్ర నుణాని క్లీన్ మేరీ ఆనుకుత్రిలో గాయములినిన యోధుల కుపయోగ పెట్టుటకు ఈ మొత్తము ముఖ్యోత్తాధికారికి వంపించును.

THE GREAT WAR.

Dublin Returning to Normal Condition.

SURRENDER OF REBEL LEADERS & THEIR ADMISSIONS.

Mr. Birrell's Resignation Statement in the Commons.

BRITISH WORKERS' APPEAL TO WORKERS.

SERIOUS RIOTING IN GERMANY: FRANTIC WOMEN'S DEMAND.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Mr. Birrell's Resignation.

LONDON, May 4.

Mr. Birrell has resigned.

In the House of Commons to-day Mr. Birrell made a personal statement. He was frequently interrupted by Mr. Ginnell who shouted protests against what he called the Hunnish conduct of the Government in shooting the rebels.

Mr. Birrell said there would be an enquiry into the history of Irish administration in which he would take part. It would be unwise for him at present to speak of the grave events which were fresh in his mind. He admitted that he had made an untrue estimate of the Sinn Féin movement. When the insurrection had been quelled he had resigned and his resignation had been accepted. There was no other course. His error had not proceeded from lack of thought or consideration. His whole thought had been to present an unbroken Ireland to the common foe. He emphasised that the unanimity of Ireland had been preserved. This was no Irish rebellion (cheers.)

Mr. Asquith said that the House had listened to Mr. Birrell with sympathy and emotion. Mr. Birrell had the affection of his Leaguers in an exceptional possessed degree.

Mr. Redmond affirmed that Mr. Birrell had honestly done his best for Ireland.

Rebels Shot by Court Martial.

The Irish Rebels are being tried by Field Court Martial under the Defence of the Realm Act. As soon as their sentences are confirmed the public will be informed. Rebels whose cases cannot be taken immediately will be sent to England. The cases of women are being considered.

LATER—In the House of Commons to-day Mr. Asquith announced that three signatories of Republican Proclamation in Ireland had been court-martialled and shot to-day.

Names of those Shot.

The rebels who were shot were Pearse, T. J. Clarke and T. Macdonagh. Three others were sentenced to three years imprisonment.

Troops Thanked by the Commanding General.

General Maxwell whose conduct of the operations in Ireland has given the greatest satisfaction has issued an order thanking the troops for their splendid behaviour in the trying conditions of street fighting. He says that owing to the excellent direction of Officers, and the tireless efforts of troops all surviving rebels in Dublin have now surrendered unconditionally. He is especially grateful to the Irish regiments for so largely helping to crush the rising.

Dublin Returning to Normal Conditions.

LONDON, May 4.

The situation in Dublin to-day is rapidly progressing towards normal although the military still are firmly holding the streets in the disaffected districts. Those Sinn Féiners who are still at liberty appear to have hidden their rifles having used all their ammunition. The rebels' leaders admit that they had been completely misled by tales of foreign aid. The military are making the most minute search to clear out the last sniper.

10-10 P.M.

The following official statement is issued:—

Dublin is gradually returning to normal conditions. An ever contracting cordon is clearing some of the small districts or Irish town. Sinn Féiners in Cork city where there has been no rising have surrendered their arms. All is quiet in Cork County apart from an affray in Fermoy District where the head constable was shot dead in an attempt by the Police to arrest two men in a house the occupants of which ultimately surrendered the two wounded. A column has been sent to Enniscorthy and is arresting the rebels. County Wexford and the rest of the south of Ireland are reported quiet.

General Botha Sympathises with Mr. Redmond.

General Botha has telegraphed to Mr. Redmond expressing his heartfelt sympathy and regret that a small section in Ireland should be jeopardising a great cause and hoping that the Irish people will follow Mr. Redmond's line of action and that Mr. Redmond's policy will be successful. Mr. Redmond has replied sincerely thanking General Botha on behalf of an overwhelming majority of the Irish people.

Workers Appeal to Workers.

A Stirring Manifesto.

LONDON, May 4.

The British Workers' National League has issued a stirring manifesto emphasising the need of men and appealing to the nation to exert its whole strength in a supreme combined effort. The manifesto says:—"The

imperishable example of Britons overseas is before you. Shall the Motherland be more reluctant than her children to defend their common heritage and leave its defence to the powers of her Allies while hundreds of thousands linger at home. We have no doubt of our countrymen's reply in the supreme vital hour. The Motherland is calling for the ungrudging service of all her children." The signatories of the manifesto include six Labour members of Parliament and other noted Labour leaders.

A British Correspondent Hit.

LONDON, May 4.

Mr. Prevost Battersby has been struck in the stomach by a shell while visiting a section of the front in France with the British General. He is the first British correspondent to be wounded.

The Sunken "Aegusa."

Her Real Identity.

LONDON, May 4.

The armed yacht "Aegusa," which was sunk in the Mediterranean, was formerly Sir Thomas Lipton's yacht "Erin," a vessel of 1,242 tons.

Captain Leslie Cheape Missing.

LONDON, May 4.

It is officially stated that Captain Leslie Cheape, the famous Polo player, is missing.

The "London Gazette" announces that three more firms in Dutch East Indies have been added to the commercial black list, but the newspaper "Javabode" has now been removed from it.

Heavy rainstorms accompanied the Zeppelin raid yesterday evening.

Italy.

Strong Position Captured.

LONDON, May 4.

ROME.—A communique reports mountain fighting in which the Italians captured a strong position at a high altitude with prisoners, machine guns, and other materials.

Turkey.

Turkish Transport Sunk.

LONDON, May 4.

ATHENS.—A British submarine in the Sea of Marmora sank a laden Turkish transport.

The Turkish Forces From Kut.

Their Future Operations.

LAHORE, May 4.

LONDON, May 3rd.—Petrograd correspondents, considering that operation on the Tigris are impossible in summer, opine that the Turkish forces released by the fall of Kut will operate against the Russians.

The "Morning Post's" correspondent asserts that they will need two months to reach any point menacing to the Russians. The statement is curious since Kerid is less than 150 miles from Kut.—(C. and M. Gazette.)

Greece.

Fighting Between Bulgars and Teutons.

LAHORE, May 4.

LONDON, May 4.—A pro-German paper at Salonika publishes an account of a desperate fight on the 27th February between the Bulgarians and the Austrians northward of Udovo. A large German force eventually separated the combatants and established a German zone between their lines.

The "Daily Chronicle's" Salonika correspondent reports a fight between the Germans and the Bulgarians at Monastir Officers of both nations were killed and wounded:—(C. and M. Gazette.)

Persia.

Hostile Forces Near Bushire.

Attacked and Quickly Driven Off By British Troops.

SIMLA, May 4.

General Sir Percy Lake reported that a small British force moved out of Bushire on the 29th April and attacked hostile forces which were strongly entrenched in the vicinity. The enemy was quickly driven off and the troops returned to Bushire unmolested. Our casualties consisted of one British officer killed and one Indian trooper wounded.

Germany.

Serious Riots in Germany.

LONDON, May 4.

The most serious rioting that has hitherto occurred in Germany has taken place recently. Vast mobs, composed principally of women, demanded peace, and exciting scenes occurred in Berlin, Munich, Kiel, Chemnitz and other cities, while in rural districts the peasant women implored the return of their husbands and sons from the war. Already casualties have been reported, although the authorities are endeavouring to prevent publication of such details. Speakers at Potsdam advocated immediate peace amid frantic cheers of a huge gathering of workers. Police charges took place and many arrests were made.

AUSTRALIA.

Australia Must Send More Men.

Compulsion May be Necessary.

LONDON, May 4.

MELBOURNE.—The Federal War Committee has informed Government that the committee does not believe that Australia is adequately represented at the front and recommends Government to fix an early date for the minimum number of new recruits and to intimate that if the number is not forthcoming by a specified date the whole question of voluntarism will be received.

Mr. Pearce states that the Cabinet has considered the matter and that a statement will be made when Parliament meets.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 4.

The following telegram dated the 2nd instant, has been received by H. E. the Viceroy, from the Secretary of State:—

The French report that the enemy on the evening of the 30th directed a powerful attack in close formation against the trenches won by the French in Morthomme. The French fire inflicted enormous losses and the assaults were broken up. German attacks against the trenches won by the French north of Cumieres were also repulsed.

The British report that the enemy exploded a mine opposite to Carency which damaged our front trenches. No attack followed.

The Russians report that south-west of Lake Narotch the German attempt was frustrated. The enemy's attempt to surround a village near Olyka on Rovnokov railway was also repulsed. The Russians in the direction of Baghdad threw back an important enemy detachment.

The Italians carried a strong position 9,000 feet high in Upper Avisia. An Italian airship bombarded the station Trento.

All rebels in Dublin have surrendered and the city is quite safe. The rebels in county districts are surrendering to mobile columns.

The Nigerian Council unanimously resolved to accept after the war, charges for interest and sinking fund of 1 per cent on the shares of the Imperial war debt amounting to £6,000,000.

Congestion of Traffic on Indian Railways.

A Conference to be Convened.

SIMLA, May 4.

A Press communique says: During the past four months Indian railways have suffered from congestion owing to the transfer of traffic from sea to railway. They have been called upon to handle an unprecedented volume of traffic, particularly of long-distance coal traffic, and have done so, if not to the satisfaction of all concerned, at any rate with such a measure of success as has prevented any serious breakdown of business through failure to supply coal to mills, workshops and industries generally. The monsoon period is now in sight, which may be expected to prove, as is usual, a period of comparative slackness, and an immediate improvement in the position may therefore be anticipated. It must be recognised, however, that in the winter of 1916-17, if the war should last so long or if the difficulty of obtaining shipping for coastwise trade persists after the restoration of peace, there is a serious possibility that the handling of a still greater volume of business may present a still more difficult problem to railway administrations. Everything possible is being done by providing additional facilities to increase the capacity of railway on the routes affected, but it must be remembered that the restrictions imposed by the practical impossibility of obtaining manufactured material from abroad prevent any hope of any considerable relief in the immediate future. In these circumstances the Railway Board have been considering the advisability of convening a conference, at which all commercial interests should be represented, to consider what means can be devised in advance for dealing with such a situation. In a letter which the Agent, East Indian Railway, has addressed to the Chambers of Commerce it has been suggested that the better distribution of traffic over the year would bring about a considerable alleviation of the difficulty of dealing with the cold weather traffic. The seasonal variation of traffic over the railways principally affected, i.e. the East Indian the Bengal Nagpur and the Great Indian Peninsular Railways, is shown by the following figures of monthly total goods earnings for the previous three years:—Whereas in the period November to May the value of the traffic is roughly Rs. 150 lakhs per month, in the period June to October it falls to little over 150 lakhs per month. It will be seen that the months June to October are months of comparatively low traffic. The greater therefore the volume of coal and other minerals which can be carried during these months, the greater will be the relief in the busy winter season. The best means of effecting this result by the co-operation of all concerned is a matter which might well be discussed at the proposed conference. It

TELEGRAMS.

may prove, however, that whatever has been done in this direction has been inadequate to prevent congestion in the busy months, and the increased volume of traffic to be dealt with next winter may render it essential for railway administrations to decide to what traffic preference is to be given if the minimum of loss is to result. If adequate arrangements are to be made in advance for considering and deciding upon this question of preference, it seems most desirable to concert them now in order that when the time comes, if it comes at all, the machinery for dealing with the situation may be available. A consideration of the matter at a conference such as is proposed appears to be the best means of reaching a decision, which will be in the best interests of the Empire, while taking account of all the individual interests concerned.

Calcutta.

Dixon Lane Bomb Explosion Case.

Trial at Calcutta High Court.

CALCUTTA, May 4.

At the High Court Sessions, to-day, Mr. Justice Greaves and a common jury were engaged in hearing a case in which Nogenrad Nath Chakravarti is charged under Section 3 of the Explosive Substances Act, known as the Dixon Lane bomb explosion case. The accused, a young Bengalee student, used to live at 36-1 Dixon Lane, the house of Professor Atul Chunder Sen, of the Ribon College. The accused was employed there as a tutor to the Professor's children and occupied a room in that house. On the afternoon of the 5th January last there was an explosion in that room, and particles of an exploded bomb were found. The police, who were informed, came and found the accused lying on a bed bleeding from his forehead and arms. He was removed to hospital, where he said that he was preparing something which exploded. The police removed the particles of the bomb and ingredients for preparing the bomb and put the accused under arrest. The case is proceeding.

Presidency Magistrate's Motor Car Meddled With.

CALCUTTA, May 5.

On Monday evening Mr. Keays, Second Presidency Magistrate, went to Howrah station leaving his motor-car waiting on the road near the platform. After a while when the car was looked for it was found that it had mysteriously disappeared. The police were communicated with but no trace could be obtained till midnight when the car was found in a damaged condition on a road near another platform.

Six Bengali Youths Interned.

The six Bengalee youths who had been arrested in connection with the Dufarpur political dacoity case were discharged yesterday by the District Magistrate of Howrah. Immediately after their release they were rearrested under the Defence of India Act.

An Internment.

Dr. Nogenrad Narain Roy Chowdhury, the discharged accused in the Maldah Headmaster murder case, has been ordered to be interned under the defence of India Act.

I. G. S. N. Co's Steamer "Phoba" Sunk.

GAUHATI, May 4.

The I. G. S. N. Co's river mail steamer "Phoba," with mails and thirty passengers on the way to Tezpur, was sunk after midnight this morning in a violent storm. The serang and three firemen were saved.

CALCUTTA, May 4.

A Gauhati (Assam) telegram says that early this morning the mail steamer "Phoba," with mails and a large number of passengers going to Tezpur, was caught in a severe storm on the Brahmaputra and sunk. It is feared there is some loss of life. Another steamer "Arjuna," also with mails and passengers proceeding from Tezpur to Amingaon, had a very narrow escape.

Cooch Behar Palace Jewels Theft Case.

COOCH BEHAR, May 4.

In the Palace jewel theft case, Mr. J. N. Roy for the prosecution continuing his opening address, said that the theft took place under peculiar circumstances. The palace is a large building and various portions of it are guarded day and night. A cash box containing the jewellery of the Maharanee Sahiba was kept in her dressing room close by her bedroom. On the 8th May the Maharanee put them into the cash box after having worn them in the day time on the occasion of the Namakaran ceremony of the Raj Kumari. At night H. H. the Maharaja Bhup Bahadur went to attend a banquet at the Masonic Hall with some of his A. D. C's. The Maharanee Sahiba sat up for him till his return at about 10 o'clock at night and when he came back both of them read books for some time and then retired. The palace lights were then put out. It was a dark night and the moon did not rise till about a quarter after two. Under cover of darkness some person or persons removed the cashbox containing the jewellery from the dressing room, took it to the football field in front of the palace broke it open and having collected the contents threw the box away into a jhil close by. Some persons other than the menial servants were concerned in the theft. Evidence would be given that men belonging to a high station in life were concerned in it. The very fact that the Maharanee's jewellery were stolen showed that an ordinary person did not do it. The Maharaja and Maharanee were looked upon with such reverential awe by their menials and common subjects that it would be like stealing the jewellery of an idol by its priests. According to the prosecution Kumar Kanakendra Narain Sahib, principal accused in the case, planned this theft and Dwijendra Lal Sen was a close associate of his. So were Jamal and others. The Maharanee dictated the list of missing articles and it was a fairly correct one. The Maharanee knew her jewels very well. She was fond of them and as a matter of fact jewellery was a weakness of hers.

When she was at leisure she often used to clean them with her own hand. It seemed that the thief or thieves were specially interested in these particular jewels. In the dressing room there was a small iron safe containing other valuable jewels. There were silver toilet requisites and a very expensive gold cigarette case worth several thousands. The thieves would have none of them. The valuation of the jewellery stolen was made at Rs. 427,000. The anonymous letters stated that the jewellery was at the bottom of a well at some distance from the palace. The Maharaja went to the well and found all the jewellery except a valuable diamond ring. Mr. Roy said that he would prove that this diamond was in the possession of Dwijendra Lal who roamed from place to place viz Jalpaiguri, Calcutta, Balasore and Diamond Harbour with the object of disposing of it. Being unsuccessful in doing so it was handed over to the accused Jamaluddin, the Maharaja's Chopdar, who in his turn gave it to a relation of his called Lokeman who worked at the Calcutta Madrasa and who again gave it to one Sadakali brother of Aktar on the 31st January last. The accused, Aktar, wired to the Superintendent of Police, asking for leave to come to the headquarters, but he was not granted leave. In spite of that he came to the headquarters on the 2nd February and said that he knew where the diamond ring was. He then proceeded to Calcutta and found the diamond wrapped up in a place of rag on the bed of Sadakali. He brought the diamond (as it was detached from the ring) back to Cooch Behar and made it over to the authorities. Jemal made a confession before the Maharaja and then before the Fauz-dari Ahikka. Counsel proposed to prove the guilt by some letters which passed between them. He also relied on the other two anonymous letters which the handwriting expert, Mr. Charles Hardless, would prove to be in the handwriting of Dwijendra Lal. The thief in removing the cash box left an impression of his little finger on the top. When the cash box was recovered from the water of jhil after about a fortnight this impression was discovered and an expert in finger impression would be called to prove that it was the impression of Dwijendra Lal.

The Court then adjourned.

Bombay.

MR. HORNIMAN'S CASE.

Defence Position Exposed and Ridiculed.

Mr. Jinnah's Severe Strictures.

BOMBAY, May 4.

The Chief Presidency Magistrate has since yesterday been engaged in hearing the arguments of counsel in the case in which Mr. B. G. Horniman, Editor, "Bombay Chronicle" charged Messrs A. H. Brewin publisher and proprietor, Sankunni Menon, Editor and Demello, Printer of the weekly paper called "Briton" with defamation. Mr. Barker Counsel for the first accused Brewin addressing the Court said that they had put forward two or three defences. The first defence was that the interpretation put upon the articles by Mr. Horniman was not right and that it came under exception to Section 499 of the Penal Code. No independent evidence was called by the prosecution to bear out his contention that the articles had the same meaning which he put upon them. Further there was no evidence to show that the complainant had suffered damages in this case. Counsel had referred to exception as a possible defence, but after producing evidence he did not think that he could ask the Court to find that the offence of unnatural practice had been proved against the complainant. He had not sufficient evidence to argue that the alleged imputations were true, but he argued that the accused had sufficient grounds for believing that they were true. As to the question whether the articles were for the public good, Counsel said if it were true that the complainant was addicted to unnatural vices such abnormality would permeate a man's whole life and the subjects he wrote upon would be affected thereby. On behalf of the second and third accused Mr. Godinho, pleader, contended that the articles complained of when read in the proper light, did not bear the interpretation which the prosecution endeavoured to extort from them. The references in these articles were to Mr. Horniman's political views and not to his moral character.

Mr. Jinnah's Address.

Mr. M. A. Jinnah addressing on behalf of the prosecution to-day, passed very severe strictures on the conduct of counsel for the defence. He characterised the articles as highly defamatory. They were not only gross libels but malicious and obscene libels written deliberately with the wicked intention not merely for damaging Mr. Horniman's reputation, but absolutely for running him. The whole idea was to drive him away from Bombay. The imputations contained in the articles were tissues of falsehood. The way in which the defence had been conducted only aggravated the libel. It was a most reckless and irresponsible defence. Defence Counsel as a respectable Solicitor had to admit that in the face of the evidence recorded he could not argue that the allegations were true. The allegations, continued Mr. Jinnah, false in their inception were sought to be supported by false and fabricated evidence. When tutored and fabricated evidence was being exposed at a later stage the defence counsel oppressed by the position then said that he must rely on exception 9. In cross-examination most loathsome allegations were hurled against the complainant and the witnesses without the slightest ground.

Continuing Mr. Jinnah said that although Mr. Barker stated that he could not argue to justify the allegations at the same time he did not withdraw them. He said that they might be true. What wickedness is this? asked Mr. Jinnah with which the defence has been conducted from the beginning to the end. Mr. Jinnah ridiculed Mr. Godinho's explanation that the words "his peculiar personal traits" only referred to the complainant's political views. The attack was certainly made on his personal character.

Counsel had not concluded when the hearing was adjourned till Friday.

British and Portuguese India, Censorship Discontinued.

BOMBAY, May 4.

Postal and telegraphic censorship between British India and Portuguese India has been discontinued since the 1st May. The chief reason for its institution on the

commencement of the war was the presence of Germans and Austrians in Goa belonging to ships interned there. With Portugal's entrance into the war these people were taken into safe custody, and the Governor-General of Portuguese India took up the censorship question strongly with the Indian Government.

Guard and Driver Sentenced.

BOMBAY, May 5.

The Fourth Presidency Magistrate yesterday in disposing of a case in which Girijashankar Vaidya charged driver H. C. Putman and A. Wincott, Guard of a passenger train of the B. B. and C. I. Railway with hurt, assault, wrongful restraint and endangering the safety of passengers, made the following remarks in the Judgment:—Both accused were in charge of the train by which the complainant and his wife were travelling. At Mahalakshmi station there were no less than 23 persons in the compartment intended for ten only. It should certainly be intolerable for any human being to be thus pent up especially in this season. In the opinion of the Magistrate under the circumstances the complainant's action of pulling the chain was justifiable. The question was whether assuming that the complainant pulled the chain wrongly the accused were right in behaving as they did. Three very respectable witnesses said that excessive force was used on the complainant and counsel for the accused had candidly admitted that more force was used than necessary. The guard's duty was to look to the comfort of the passengers instead of behaving as he did. The court finding both the accused guilty convicted them sentencing the first accused to a fine of Rs. 50 and the second accused Rs. 30.

LATEST TELEGRAMS.

The Labour Members and Compulsion.

The Labour party met after Mr. Asquith's statement yesterday and decided that its members should be free to vote on the compulsion Bill. This means that only half a dozen will oppose the bill.

Military Service Bill Introduced.

LONDON, May 4.

In the House of Commons to-day Mr. Asquith introduced the Military Service Bill. It extends compulsion to all males from the ages of eighteen to forty one and includes minor provisions mentioned in his speech on April 26th namely prolongation till the end of the war of time expired men, transference of Territorials to any unit where they are needed and liability for service of exempted men immediately their certificates of exemption expire. It also provides that special reserve men in civil employment shall be available for military duty in the event of an emergency. Provisions will become operative thirty days after passing. All persons affected will be given one month grace. Youths reaching the age of eighteen will be allowed a month in which to enlist voluntarily.

LONDON, May 4.

PARIS.—The Communique says there were only artillery duels at Morthomme and Douaumont. The French long range guns did destructive work against enemy railways eastward of Vigneulles. The Germans after an artillery preparation of tear shells delivered a small attack in Argonne which was promptly driven back.

LONDON, May 4.

PETROGRAD.—The Communique reports the repulse of German attacks in Vidya and Postavy Regions, slight Russian progress south of Olyk and the capture of an important section of enemy position on Upper Chorok in the Caucasus. The enemy were driven again westward in the direction of Diarbekir.

LONDON, May 4.

A military writer in the "Russkoye Slovo" discusses the Dvina position. He says: both sides are at present sparing their forces with a view to the necessity of an enormous expenditure of strength in the near future, when there will be a struggle which will make Verdun appear insignificant. The outcome of the approaching titanic struggle is awaited on all hands with calm confidence. Swiss information suggests that Germany despairs of success as Verdun. Activity will continue to be shown there and in the Vosges, but there is a strong suspicion that artillery is being removed from the Verdun front nightly and sent to Russia. Railways are being taxed to the most to convey troops and guns. There are certain other indications that Germany is sending vast aviation material to Russia which has always a premonition of a big offensive. The construction of military railways south of Lublin suggests that the Teutons cherish the vain hope of crossing Podolia, cutting off Bessarabia and reaching Odessa and bringing Roumania entirely within their orbit. The correspondent does not doubt that the Russians are well prepared for any such offensive and are fully ready to meet it. (Pioneer Cable.)

LONDON, May 4.

ROME.—A wireless message says:—British prisoners in Mesopotamia will be sent to Anatolia.

LONDON, May 4.

The British communique says nothing of importance has occurred during the past twenty four hours. Operations on both sides were confined to artillery actions and a little mining activity. We exploded three mines to-day east of Souchez. Simultaneously bombarding enemy trenches. The were also fairly heavy reciprocal bombardments from St. Eloi southwards and west of Angres. Our aircraft carried out considerable work yesterday in spite of thundery weather. Few hostile aircraft were seen.

PARIS.—The Communique says there was a violent bombardment in Avocourt sector. Our troops carried out a brilliant assault at the close of afternoon and carried German positions northwest of Marthomme, capturing about a hundred prisoners and four machine-guns. On rest of front there was intermittent artillery activity.

మీ కివసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత పోయినట్టిగాని వస్తువులగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, పంపులు పంపులుగ వంచబడిన కేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్భముల నుచు నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:—

ది సౌథ్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

తనాలపేట నెం 555 రు,

389

మదరాసు.

(వై కామోజెజ్ గోదావరము ఈ కత్రిక చేతపాడ నువహించ గొతున్నాడు.)

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి 0-6-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జల గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కని తెలుగు గలవు.

గోదావరము కుం 1-కి రూ 1-0-0

అమృతాంజనం డిపో మదరాసు.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయుర్వేద యావధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చి.

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్

వర్క్సు.

లేహాలు, దిల్లలు, మాత్రలు మొదలగునవి యన్నియు శాస్త్రోక్త ప్రకారమున సిద్ధపడుచుదురు. వెలపట్టికకై వ్రాయుడు. ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును.

చెన్నపురిలోను చెన్నపురి రాజధానిలోను ఏజంట్లు కావలయును

The Zandu Pharmaceutical Works

388 The Aurvedic Pharmacists.

Elphinstone Road, Bombay, 13.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బి 1-కి రూ. 1-0-0

భాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు సరఫరామయము కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీర్ణోదయత్వమువలన గలుగును వ్యభిచారము సుఖకోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుట అమృతాంజనం డిపో, రి తంబు సెట్టివిధి. మదరాసు.

1000 రూపాయలు బహుమాన మివ్వబడును.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా రిజిస్టర్డు

ఈమురబ్బాకు సాలామిసిరి కాదని యభిప్రాయపారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యివ్వబడును.

దరభ్యాసములన్నియు నాంగ్లేయ భాషలోనే జరుపవలయును. ఈ కోశము బహిరంగమునకు దాఖలు నువహించుచుండును. ఈ సాలామిసిరియొక్క నేపథ్యములను అట్టి దాఖలు లోనికి విశేష బహిరంగ సందర్భములకు కొరతయగుచు వలె కాలము సుఖ అగ జీవించును.

REGISTERED

సాలామిసిరిమురబ్బా - ధాతుపుష్టి కలుగును.	సాలామిసిరిమురబ్బా - విశేషబలము కలుగును.
సాలామిసిరిమురబ్బా - శస్త్రపుష్టికల మూలము.	సాలామిసిరిమురబ్బా - రక్తము కృత్రిమము.
సాలామిసిరిమురబ్బా - ధాతువు మూత్రములలో కలసి సాలామిసిరిమురబ్బా - ఆకలి యెక్కువయగును.	
	రాత్రి మూత్రము.
సాలామిసిరిమురబ్బా - నీరసమును మూలము.	సాలామిసిరిమురబ్బా - చికిత్సకు మలవిరగ్ధమును.
సాలామిసిరిమురబ్బా - బహుమూత్రాధిక్యమును.	సాలామిసిరిమురబ్బా - ఉత్సాహము, శక్తి, బుద్ధి, ధైర్యము, శరీరశాంతి విశేషముగ కలుగును.

ఈమురబ్బాకు తాంబూలు, వెండి, బంగారు భస్మములు ఎన్నిటికిని నమోదయ్యెను. సాలామిసిరి అనునది ఒకసారివేలము. ఇది కాబూర్, కాంచనూర్ దేశములలో ప్రాచుర్యమును ఆక్రమించుకొని యీ వంతును విశేషముగా లెరుచున్నాను. మనదేశపు 4 గుళ మనుష్యులు బలము ఆదేశమున ఒకమసపి గలదు. మనదేశములో ఆదేశము ఉరలగడ్డ, కావూర్గడ్డ మొదలైనవాటితో లెరుచున్న సాలామిసిరి అని చెప్పి మోసముచేయుచున్నాను. మా మురబ్బా అట్టికాదు. దీని సాలామిసిరికాదని క్లిష్టించు వారికి 1000 రూపాయలు యివ్వబడును. మేము యిహముగా యిచ్చెదమన్న మొత్తము యివ్వించువలె కోర్కె మూలముగా నిమోదయ్యెను. ఈమురబ్బాకు పులియొకరు నేపథ్య సుంజిబులను పొందుటకై గొప్ప మంజులతోచేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. అమోహన పత్రికను బోధముతో పంపబడును.

కార్డునాసి వి. పి. ద్వారా తెప్పించుకొనవచ్చును. డబ్బి 1-కి వెల రూ. 2-0-0 లు.

తెపాలుఖర్చు 1 డబ్బి మొదలు 3 డబ్బాలు వరకు 0-6-0.

తెపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము. దరభ్యాసములను తమ చిరునామాను విశేషముగ వ్రాయవలయును.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీవైద్యులు,

నె 5, అవెన్యూ, బెంగళూరు నెటి.

THE ANDHRA MEDICAL JOURNAL

ఆంధ్ర వైద్యపత్రిక

(ప్రస్తుతము మూడుమాసముల కొకవార్షాయము ప్రకటింపబడుచున్నది.)

855 మొదటిసంచిక సిద్ధముగావున్నది.

వైద్య వైద్యుల బోధించు అనేకవర్గాల వైద్య శాస్త్రములగు గల సహజమున వర్తమాన వైద్యమును భిన్నాభి ప్రాయములను పాటించక ఏమి వర్తమాన వైద్యశాస్త్రములయందు సత్యమును ఈ పత్రిక బోధించును. క్రితమునందలి సమస్త వైద్యవర్తమాన వానియొక్క సంగ్రహచరిత్రను చదివినచో ఈ పత్రిక మూలమున గ్రహించవలయును. వైద్యసామాన్యము గొప్పవ్యాధులను గ్రహించి చికిత్సజేయు మార్గములను, వైద్యుని హామీలు లేకనే వైద్య వృత్తియందు లేనిజనులు సామాన్యకోగములను వర్తమాన మార్గములను ఈ పత్రిక బోధించుచున్నది.

చందా సంచిక 1-కి 1-4-0 లు. రిడిసంచిక ను 0-6-0 లు.

డాక్టరు డి. వి. సుబ్బారావు, ఎం. బి., (హోనువలి) 98 ఆస్వా పిళ్లెపిడి మదరాసు.

ఆయుర్వేద ఔషధములు

అగస్త్యులవారి ప్రక్రియలు.

"అందర్నాటి బూరకాళ్ల తక్షణ పరిహారం."

7 పూటలలో మంచిగుణము. నిర్భయమైనది. ఇంకా మేహవారినోపులు, నారకపులు, వాపులు, నూతన నిలకడ కీళ్లనోపులు, తిమిరము, అంగుష్ఠ కటివారములు, చిరకాలపు నదుమనోపులు మొదలగు వాటి కమ్మక మిడియే? పుచ్చు కొనిన వెంటనే గుణము తెలియగును. వెల రూ. 8-8-0.

"సర్వమేహకుష్ట కురారము"

ఈ నిర్దోషము, మేహవైద్యులవైద్యము, గజచర్మములు, కాళ్లచేతులు, ముక్కు, చెవులు, కండ్లు మొదలగు అంగములను తిరిగివేసివేయములు, అడ్డంకులు, బిల్లులు, సహాయ సంబంధము కొలుకులు, పిట్టను దివ్యాత్మకము. రక్తకుద్దికి రాజునంటిది. 10 రోజులలో అపరిమితమైన గుణ మిచ్చును. 10 రోజులకు, వెల రూ. 5-0-0 5 రోజులకు వెల రూ. 8. వైద్యులవైద్యమును గుణములేయెడల సామూ వాతము పంపబడును.

ఈ వైద్యము క్రిందిపుస్తకములను దొరకును.

శ్రీత్యాగరాజశతకీరన స్వరావళి

స్వర, తాళ, గమక, సంఖ్యాధానములతో కూడినది చక్కనితెలుగు రూ. 8-8-0

గంధకర్త "ప్రాచీన సంగీత పుస్తకశాల" 8/12 ఆలంగాత్రాపిల్లెపిడి, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలుగకు, సందికి, జ్వాలెంతకు కోగములకు, వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైనదని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న ప్రయ మగుటచేతను, నవపర సమయములందు దొరకుట ను సరము. మా డిపోయిందలి కస్తూరి యం దితరకవార్తము లేవియును కేర్పబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించి విషము తెలియగలను. అట్లుచేయుటవలన కలికికస్తూరిని గొని మోసపోరు. కుం 1-కి రూ 30-0-0

రోమహరి

డబ్బి 1-కి ల. 0-8-0 వి. పి. పహా 0-12-0 ఈ భిన్నమును పిటికో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలగు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కును. చుంటయుండదు. రోమములు కాలిపోవును.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట జీర్ణము కచనమును జీర్ణకోశము కాగా దీని రసప్రావణు శ్రమముగ గలుగును మలబద్ధము మానును. జీర్ణమాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనం డిపో మదరాసు.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము

వైద్యారము వేలకువేలు విక్రయము

చక్కని చర్మితో నూనె నీనా 1-కి చెం 0.8-1.

తలనొప్పులనొప్పును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును

కర్మపునొప్పుల బాటకొనను. పొట్లపోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూదేశమును

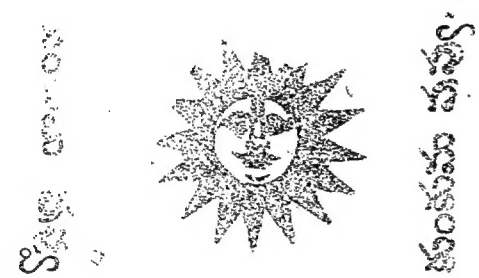
తయారుచేయబడు నుంచుచును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

సువాసన గలిగి యుండును.

అమృతాంజనం దీని 6, తిరుకట్టిపేడి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మాత్రమే నోరొప్పును, కొనుబాట నొప్పునూ చుక్కలు వేసుకొనుటకు. కరస్పాంజెమ్మ చుక్కలవలెగా ఇంగ్లీషున ప్రాచుర్యమును :-

ఎన్. నారాయణ అండు కంపెనీ (53) 21, బామ్మంపేడి, బాంబాయి.

గ్యాల్లీ అండ్ కో మోటారు పాఠశాల

మోటారు పాఠశాలను నడుపుటకు, వాటిని నడుపుటకు అనుగుణ్యముగా నడుపుటకు మోటారు పాఠశాలను ఏర్పాటు చేయుటకు యెదురుపడుచున్నట్లయితే అది చెడిపోయినపుడు స్వల్పముగానే యిది రేకులను యిచ్చుచున్నది. ఇట్లు అభ్యాసపునాళ్లముగా ఈ పాఠశాలలో, యింగ్లీషున వ్రాసిన పాఠశాలను నడుపుచున్నది. ఇది రెండు మాసములలో నెట్టింటి చదువు నొందును. అట్లు చదివినచేత కుంకుమపువ్వు, అంబులలో నీటిని 60 యెడలముల వట్టవలయును.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

567] మోటారు పాఠశాలను నడుపుటకు

MAHARAJA SOAP
ఇది మి.సి. సెలెబ్రిటీల సెట్టి 1-0-0-2-సి. భక్తు 4 అ. ఆర్. వి. చందీట్ అండ్ కంపెనీ 6, బందపేడి, మదరాసు.

గోరొజనము తులం గికి రెండు
చెంపును. అంబు 1-3 రూ 0-10-
చెంపును. అంబు 2-0-
అమృతాంజనము దీని 6, మదరాసు.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్నంజిల్లా అనకాపల్లిలోనుండు రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాక్ కంపెనీ కంపెనీ వారికి ఈ 1916 సం॥ మే 1 వ తారీఖు లగాయితు మిక్కిలి నవీకరణలను నడుపించి చక్కని యెంజిన్లతో ప్రయాణముల సౌకర్యమును అనకాపల్లి మాడుగులగారియొద్ద వోడవరము వద్దాదిగ్రామముల మధ్య గా స్టీమ్ మోటారుబండ్ల రాకపోకలు సాపేక్షమును. ఈ బండ్లలో మొదటి రెండవ తరగతుల యొక్క మూలము ఆయర్వబడియున్నది.

బండ్ల రాకపోకల కాలములవివరం.

(1) మాడుగులనుండి తెల్లవారి 5 న 80 వ బయలు పడి వద్దాది వోడవరములమీదుగా అనకాపల్లికి 5 న 45 వ చేరును. (2) అనకాపల్లినుండి తెల్లవారి 5 న 15 వ బయలుపడి వోడవరము వద్దాదిమీదుగా 5 న 80 వ మాడుగుల చేరును. (3) మాడుగులనుండి 5 న 10 వ బయలుపడి వద్దాది వోడవరములమీదుగా 5 న 15 వ అనకాపల్లి చేరును. (4) అనకాపల్లినుండి రాత్రి 5 న 20 వ బయలుపడి వోడవరము వద్దాదిమీదుగా రాత్రి 5 న 35 వ మాడుగుల చేరును.

టిక్కెట్ల క్రయముల ధర.

టిక్కెట్ల వివరము	మొదటి తరగతి	రెండవ తరగతి
అనకాపల్లి - వోడవరము	0-12-0	0-6-0
అనకాపల్లి - వద్దాది	1-2-6	0-9-3
అనకాపల్లి - మాడుగుల	1-8-0	0-12-0
వోడవరము - వద్దాది	0-6-6	0-3-3
వోడవరము - మాడుగుల	0-12-0	0-6-0
వద్దాది - మాడుగుల	0-8-0	0-4-0

పావులు:—11 కనుకనుక అంబులలో పిల్లలకు అర్హతలు ఉన్నట్లయితే మొదటితరగతి ప్రయాణములకు 25 పావులు, రెండవతరగతి ప్రయాణములకు 20 పావులు అన్న చార్జీలు మినహాయించబడును. ఇంకొక పావులకు 5 పావులకు పైకి 1 వై అనగా ఒక డబ్బుకి కంటకు చార్జీ ఉన్నట్లయియున్నది.

రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాన్సిట్ కంపెనీ, అనకాపల్లి.
ప్రాక్రయిటరు:—వాగులకొండ రాధాకృష్ణశాస్త్రి, మదరాసు.

N. Radhakrishniah,
148-149, Devarajamodali Street, Madras.

న దా చా ర ము

సాంధ్యతాత్పర్యము

నూర్యోపయాత్నమునకు తమకు మొదలు రాత్రి 5 నుంచునంతటి ఆచరించవలసిన విధులన్నియు ధర్మశాస్త్ర వచనములతోను తెలుసు చరక సుఖితాది వైద్యగ్రంథ వచనోపాహరణములతోను మంత్రతాము నున్న గుహానికి తెలుగు వాత్సర్యమును ఇందు పొందియున్నాము.

దీనియందుగల విషయములు:— పౌరతత్వమున 15 విధములు, యుగ్యోదీను పౌరతత్వమున 2 కులు, పౌరతత్వమున 2 కులు, మూర్తిప్రతిష్ఠాత్మక, కౌచవిధి, గంధావధి, గాగ్రాహ్యదంతి వాక్యములు, దంతధావన వాక్యములు, విషిధ తిధులు, యుగ్యోదీను పౌరతత్వమున 2 కులు, యజుర్వేదీయ పౌరతత్వమున 2 కులు, స్వామ్యార్థ జలనిచారణము, ఊర్ధ్వ పుండ్ర భస్మధారణవిధులు, తృచాకల్ప నూర్యమునాగ్ధర వద్దతి, సౌరమంత్రములు, నూర్యోపసానము, శుభధ్యానము, ఆత్మబుద్ధి, నయకచరక బ్రాహ్మణములు, యజ్ఞ, విష్ణు, సారస్వతి, వసిష్ఠ, గణపతి, రాత్రి, స్వస్థ, నూర్తములు, యుగ్యోదీను యజుర్వేదీయ భోజనవిధులు, భోజ్యవార్ధములు భోజనానంతర జప్తయంత్రములు, సంచాయిత సాపన విధానము, యజ్ఞోపవీత ధారణవిధి, వైశాఖ్యం తె రాదివిధులు, అమావాస్యతిల తర్పణము, తాంబూలవిధి మున్నగువిధి ఎన్నియొకంపు. అందులు తొలగదగినవి. 1-8-0.

ఇతరగ్రంథములను లభించును.

చిరునామా:—ఎ.వి.సు. స్వధర్మశాస్త్రం, గుంటూరు.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీయర్లు

288 2వ వనరల్ సీటునుగోడ్డు
మోటారుగోడ్డు పోపు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రవిద్యాభిజ్ఞులను, నడుపువిధానములను బోధనాధ్యక్షములు గలవగును. ప్రత్యేక గమనిక:— వాగులకొండ రాధాకృష్ణశాస్త్రిగారు ఉచితముగా నడపియు, భోజనవాదికములు విధియుచేయుచును. ప్రతిసంవత్సరమున క్లాసుప్రారంభ కనుగను, తయారైన పైసాకరికి విధానముచేయుచును. స్వల్ప సంఖ్యలో దీనికొనుటకు. ఈ విషయమున ప్రాసాదనరతు.

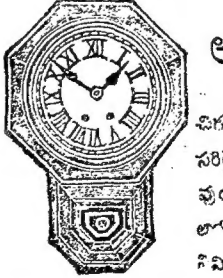
స్వరస్సు
తలనొప్పిమందు
నున యొగించి
తలనొప్పిని మాన్పకొనదు
పాట
ఇది తలనొప్పికిని పార్శ్వశ్చనోష్ణ
కును చాల నుంచి మంగ. రూఢి
యొంది. చివితేది. మాటు పెట్టబడి
బిళ్ల రూపముతో నుండును.
కాత్రియముగా తయారు చేయబడినది. దీనిని తిను
టకు తెగటుండవ. చాలాఅనుకూలముగా నుండును.
ఈ మందు మందులంగల్లలోను బజారుల
లోను స్టోర్సులలోను దొరుకును.
తలనొప్పి వచ్చినపుడెల్ల నుపయోగించుట.

మీ బాయిలరు

విశేష కాలము కనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామ్రాజిక్"ను యుపయోగించవలయును దానినికనియెగించిన బాయిలర్లు శ్రుక్కు పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్లప్పుడు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న శ్రుక్కు పట్టకుండగను సుభ్రముగా నుండును. ఈ కామ్రాజిక్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.
దానియొక్క యుపయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలు యెజుంట్లకే ప్రాయచలయును.
5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రూ. 22-8-0.
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు
389 ఇంజనీరింగు వర్క్సు
తపాలపెట్టె నెం 353, రూ. మదరాసు
(వై కామ్రాజిక్ గోడనప్పుడు. ఈ తక్కిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము.)

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్పరమునుగలపొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి వీరిసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆరోగ్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయవలయును. పోస్టు చార్జి యు మీమే భరించువలెదము. మొదటి పాగి ముడు.
వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆలంకర్ గోపాల్ వ.ధా.యం, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

OFFICE CLOCK.

ఆఫీసు గడియారము

(ఎనిమిది కోణములు) చాలా గట్టిది వికకాలము మరమ్మరి అప్పుగలేదు. సరియైన కాలము చూపును. ధరిశ్చే బడ వుండును. గృహములలోను, ఆఫీసుల లోను, హోటల్సులోను ఉపయోగము నిమిత్తము స్వేచ్ఛగా చేయించబడినది.
8 అంగుళములు యెగామియల్ దయలుగలది, గడియారము నిడివి అం. 12-1/2, కడల్పు అం. 11-1/2. వారముకోణములకు ఒక పర్యాయము భూము చాలము. గంటలు పెద్దధ్వని యిచ్చునట్లు కొట్టును. (1) సా.సా 9-11, (2) అరగంటకొట్టునది 01-0-0 (3) బటనుగలది 10-8-0, (4) అలారముతో 11-0-0.
2 రూపాయలు లడ్ వాక్సు పంపవలయును.
కలయవాడు:—గోత్రా అండు కో
K.P. 57 ఆదిత్యపురాముకపేడి, మదరాసు.

మోహనీ తైల ము

5 తులముల నూనె నీనా 1-కి చెం 0-12-0
అమృతాంజనము దీని 6, తిరుకట్టిపేడి, మదరాసు